

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 75: Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank. (Afvikling og nedlæggelse m.v. af Kongeriget Danmarks Fiskeribank).

Af fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 16/11 2005. Første behandling 25/11 2005. Betænkning 7/12 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 10.10

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til justitsministeren:

»Vil regeringen redegøre for, hvor meget overvågning regeringen ønsker i samfundet, hvilke skridt regeringen overvejer for at mindske overvågning, og hvilke andre metoder end overvågning regeringen overvejer for at øge folks tryghed?«

Af Line Barfod (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Per Clausen (EL), Rune Lund (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Frank Aaen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 5/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/10 2005).

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til mødet tirsdag den 13. december 2005.

Begrundelse

Line Barfod (EL):

Når vi diskuterer overvågning og overvågnings-samfund, siger alle fra alle partier og alle eksperter, at de ikke ønsker et overvågningssamfund. Men alligevel indføres der mere og mere overvågning. Der kommer flere og flere kameraer, der kommer flere og flere registre, flere og flere registre bliver sammenkørt, der tales nu om, at vi skal have biometriske data, der kommer indberetninger på flere og flere områder om os, der er dna-registre osv. osv.

Derfor mener jeg, at det er på tide, vi stopper op og ser på de samlede konsekvenser af al den overvågning, der er i samfundet, og tager en grundlæggende debat: Hvor langt ønsker vi at gå? Hvornår er vi kommet så langt, at vi har fået det overvågningssamfund, som alle siger at vi ikke ønsker? Hvor går grænsen? Kunne vi måske bevæge os den anden vej?

Ligesom vi på andre områder jævnlige har en debat om bioetik, og hvor langt vi er kommet ad vejen mod designerbørn og racehygiejne, bør vi også jævnlige have en debat om overvågnings-samfundet. Hvad betyder det for os som personer og for samfundet som helhed? Kunne vi måske gøre noget andet? Kunne vi i stedet for mere og mere kontrol, overvågning og registrering styrke tilliden mellem borgerne? Er der andre måder, vi kan øge trygheden på? Kan vi sætte levende mennesker ind i stedet for kameraer? Hvordan kan vi øge privatlivets fred i stedet for hele tiden at indskrænke det frirum, vi har til at gøre, hvad vi har lyst til, uden at nogen kan følge med i, hvad vi foretager os?

Privatlivets fred og friheden til at være sig selv er helt essentielt i et retssamfund og dermed en af demokratiets grundpiller. Det skulle nemlig gå sådan, at vi en dag vågner op og opdager, at vi ikke længere har noget privatliv, fordi overvågningen er gået for vidt, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi i dag får en principiel debat: Hvor langt ønsker vi at gå? Hvad kunne vi eventuelt gøre i stedet for at etablere mere overvågning? Og er der måske oven i købet nogle steder, hvor vi kunne indskrænke overvågningen?

Besvarelse

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne indlede med at udtrykke min anerkendelse af det initiativ, som Enhedslistens medlemmer har taget med denne forespørgselsdebat.

Der er flere forhold, som aktualiserer spørgsmålet om vores holdning til overvågning. Det gælder bl.a. de nye muligheder, som følger af den teknologiske udvikling og ikke mindst en øget indsats til bekæmpelse af terror. Vi skal, efter at regeringen til foråret har fremsat sin antiterrorlovpakke, og i næste samling, når udvalget om tv-overvågning har færdiggjort sin betænkning, og Strafferetsplejeudvalget har færdiggjort sin betænkning om scanning, forholde os til spørgsmål, som har nær sammenhæng med vores holdning til, hvilken grad af overvågning vi finder acceptabel.

I en sådan situation forekommer det principielt set at være en rigtig god tanke, at vi her i Folketinget drøfter spørgsmålet om overvågning på et mere generelt og overordnet plan, og det er derfor, jeg gerne vil udtrykke min anerkendelse af, at Enhedslisten har taget initiativ til debatten i dag.

Men når dette er sagt, må jeg også dryppe lidt malurt i bægeret. Der er som bekendt grænser for, hvor langt man kan nå, når man drøfter et spørgsmål på et generelt og overordnet plan, og vælger man et tilstrækkeligt højt abstraktionsniveau, er det jo som regel let at nå til enighed ...

Formanden:

Vi skal lige have så meget ro, at vi kan høre justitsministeren. Værsgo.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Vi vil alle sammen det gode og det rigtige, og vi vil sikkert også meget let kunne blive enige om, at ingen af os ønsker et overvågningsfund. Vi vil sikkert også kunne blive enige om, at en stillingtagen til spørgsmålet om overvågning må afhænge af en afvejning mellem to modsatrettede hensyn: på den ene side hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed og på den anden side hensynet til privatlivets fred og det almindelige retssikkerhedshensyn.

KL 10.15

De reelle vanskeligheder viser sig først, når vi med disse fælles udgangspunkter skal tage stilling til konkrete problemer, herunder konkrete forslag til mere intensiv kriminalitetsbekæmpel-

se eller en styrket indsats mod terror. På den baggrund kan jeg godt være en anelse skeptisk over for, hvor langt en helt generel og overordnet debat egentlig vil føre os.

Når vi taler overvågning, er tv-overvågning et af de helt centrale emner. Der gælder efter tv-overvågningsloven som udgangspunkt et forbud mod, at private foretager tv-overvågning af gader, veje, pladser eller lignende områder, som benyttes til almindelig færdsel. Undtaget fra dette forbud er dog tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, hvor der drives erhvervsvirksomhed, hvis overvågningen foretages af dem, der har rådighed over området.

Det samme gælder tv-overvågning af penge- og vekselaautomater samt pengetransportbiler i det omfang, overvågningen er indrettet sådan, at den alene er rettet mod personer, som befinder sig i umiddelbar nærhed af den overvågede automat eller pengetransportbil, og overvågningen foretages af den, der har rådighed over automaten eller køretøjet. Undtaget fra forbuddet er herudover tv-overvågning af egne facader, indhegninger eller lignende, hvis overvågningen ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film m.v.

Af tv-overvågningsloven følger endvidere, at i de tilfælde, hvor private i kraft af de særlige undtagelsesregler foretager lovlig tv-overvågning, skal der altid oplyses om overvågningen ved skiltning eller på anden tydelig måde. Denne skiltningspligt gælder også offentlige myndigheder, når bortses fra den tv-overvågning, som politiet og kriminalforsorgen foretager.

Den relativt restriktive lovgivning på tv-overvågningsområdet bygger grundlæggende på hensynet til privatlivets fred, og vi har fastholdt denne ret restriktive lovgivning, også selv om der i befolkningen generelt synes at være en ganske udbredt accept af tv-overvågning.

I den senere tid har der fra flere sider været udtrykt ønske om en udvidet adgang til at benytte tv-overvågning. Det gælder bl.a. den finansielle sektor, ligesom der også fra kommuners side i den seneste tid er udtrykt interesse herfor. I 2004 rettede Finansrådet og Finansforbundet således henvendelse til Justitsministeriet med et ønske om at få mulighed for at anvende tv-overvågning med billedoptagelse af pengeinstitutternes facadearealer med henblik på i højere grad at forebygge og bidrage til opklaring af bankrøverier.

Efter Justitsministeriets opfattelse var dette ønske fra den finansielle sektor på sin vis ganske forståeligt, men det var samtidig vores opfattelse, at den ønskede udvidelse af adgangen til tv-overvågning for pengeinstitutter ikke burde vurderes isoleret, men måtte ses i sammenhæng med, at også andre erhvervsdrivende, som er særlig udsatte for røverier, f.eks. personalet i døgnkiosker, kunne have tilsvarende ønsker om en udvidet adgang til tv-overvågning.

Det var bl.a. på denne baggrund, at Justitsministeriet i efteråret 2004 besluttede at nedsætte udvalget om tv-overvågning og dermed sikre, at spørgsmålet om udvidelse af adgangen til tv-overvågning blev vurderet i en bredere samfundsmæssig sammenhæng. Udvalget skal bl.a. overveje spørgsmålet om en eventuel udvidelse af privates adgang til at foretage tv-overvågning, herunder hvilke rammer der i givet fald bør gælde for en sådan udvidelse.

Samtidig blev der i udvalgets kommissorium peget på en række hensyn, som bør indgå i udvalgets overvejelser. I den forbindelse siges det bl.a. i kommissoriet, at udvalget ved vurdering af grundlaget for eventuelle lovændringer bør overveje risikoen for og konsekvensen af, at man ved en eventuel udvidelse af adgangen til tv-overvågning bevæger sig hen imod et overvågningssamfund, hvor almindelige mennesker i praksis stort set ikke vil kunne færdes på frit tilgængelige steder uden at føle sig videoovervåget.

Jeg håber, jeg med denne omtale af tv-overvågningsudvalget og dets kommissorium har illustreret to forhold: For det første at regeringen er meget opmærksom på de risici, der knytter sig til øget overvågning af borgerne, og for det andet at regeringen lægger stor vægt på, at den politiske stillingtagen til nye initiativer på overvågningsområdet sker på et velovervejet og velforberedt grundlag.

Denne holdning er også baggrunden for den måde, regeringen har forholdt sig på med hensyn til de anbefalinger, som den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse fremkom med i slutningen af oktober i år. Som bekendt er en af arbejdsgruppens anbefalinger, at der skabes hjemmel til, at kommuner efter forelæggelse for politiet kan etablere tv-overvågning på frit tilgængelige steder i kriminalitetsforebyggende øjemed. Baggrunden for denne anbefaling er, at gruppen vurderer, at tv-overvågning af særligt udvalgte steder, hvor der jævnlige færdes eller samles større menneskemængder, som

kan være udsat for en generel forhøjet risiko for at blive mål for en terrorhandling eller anden væsentlig forstyrrelse af den offentlige orden og sikkerhed, vil øge samfundets generelle muligheder for at forebygge terrorangreb eller trusler mod den offentlige orden og sikkerhed i øvrigt.

Kl. 10.20

Som det fremgår af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, har regeringen ikke ønsket at tage stilling til denne anbefaling om kommunal tv-overvågning, før der foreligger en sagkyndig udredning af de spørgsmål, som anbefalingen giver anledning til. Justitsministeriet har derfor anmodet tv-overvågningsudvalget om i sammenhæng med udvalgets igangværende overvejelser om bl.a. en udvidelse af privates adgang til at foretage tv-overvågning at overveje denne anbefaling om kommunal tv-overvågning nærmere, så udvalgets betænkning kan foreligge inden den 1. september næste år.

På samme måde har regeringen anmodet Strafferetsplejeudvalget om at overveje den anbefaling om kommunikationsscanning, som den tværministerielle arbejdsgruppe er kommet med. Også her, hvor det jo drejer sig om indgreb, der også angår ikkemistænkte personer, har regeringen altså ikke ønsket at tage politisk stilling, før der foreligger et sagkyndigt og velforberedt beslutningsgrundlag.

Som jeg nævnte i mine indledende bemærkninger, kan man godt være noget skeptisk over for, hvor langt vi kan nå i en helt generel og overordnet debat om overvågning. De mere generelle spørgsmål, som indgår i forespørgslen, kan næppe besvares på en dækkende måde uden at inddrage konkrete initiativer eller forslag til ændrede regler på området. En sådan mere konkret debat har vi ikke grundlag for her i dag, og grundlaget for en sådan debat om overvågning vil vi først have, når betænkningerne fra tv-overvågningsudvalget og Strafferetsplejeudvalget foreligger senest til september næste år. Men inden da vil regeringen til foråret 2006 jo fremsætte sin antiterrorlovpakke, og nogle af de forslag, som indgår i denne lovpakke, vil på nogle områder kunne aktualisere spørgsmålet om overvågning.

Derfor vil jeg gerne inden fremsættelsen af antiterrorlovpakken afgive en redegørelse til Folketinget om de gældende regler om overvågning på de områder, der er relevante i forbindelse med regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, så redegørelsen kan indgå i forberedelserne af Folketingets behandling af antiter-

rorlovpakken. Jeg synes, det vil være naturligt, at en sådan redegørelse også kommer ind på spørgsmålet om kommunal tv-overvågning og scanning, selv om disse spørgsmål først bliver aktuelle, når tv-overvågningsudvalgets og Strafferetsplejeudvalgets betænkninger foreligger.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at hvis Enhedslisten med forespørgslen har ønsket at bidrage til, at beslutninger om nye initiativer på overvågningsområdet træffes på et velovervejede grundlag, er det en holdning, som regeringen kan være enig i. Som tidligere sagt er regeringen meget opmærksom på de risici, der knytter sig til en øget overvågning af borgerne og dermed på vigtigheden af en meget nøje afvejning af hensynet til privatlivets fred og almindelige retssikkerhedshensyn over for det ikke mindre vigtige hensyn til at beskytte borgerne mod alvorlig kriminalitet og terrorhandlinger. Det er netop derfor, regeringen lægger stor vægt på, at den politiske stillingtagen til nye initiativer på overvågningsområdet sker på et velovervejede og velforberejdet grundlag.

Forhandling

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke ministeren for, at hun har svaret på det første spørgsmål i forespørgslen, nemlig hvor megen overvågning regeringen ønsker i samfundet. Det kan jeg forstå at man er i gang med at drøfte i nogle udvalg, og når de udvalg vender tilbage med deres svar, vil regeringen tage stilling til, hvor megen overvågning man ønsker i samfundet.

Men der er to spørgsmål mere i forespørgslen, nemlig hvilke skridt regeringen overvejer for at mindske overvågningen, og hvilke andre metoder end overvågning regeringen overvejer for at øge folks tryghed. Det, vi havde håbet med forespørgslen, var at få en debat om, hvilke andre metoder end overvågning vi har, og hvilke andre værktøjer vi har. Hver gang vi diskuterer terror eller røverier eller overfald eller andet, er det eneste værktøj, vi griber til, overvågning og eventuelt også straf, men i stedet burde vi diskutere, hvilke andre værktøjer vi har, og hvilke andre muligheder vi har for at øge trygheden i samfundet.

Jeg håber, ministeren kan tænke lidt over det, inden ministeren går herop igen ved slutningen af forespørgslen, og vi kan få nogle svar på, hvad regeringen har af overvejelser om andre

måder at øge borgernes tryghed på. Det er jo helt essentielt, at vi får øjnene op for, at der er andre muligheder for at øge trygheden end overvågning, og at vi begynder at se på dem.

Kl. 10.25

Man kunne f.eks. i stedet for kun at have kameraer på stationerne og i togene – kameraer, som jo ikke kan forhindre, at der sker overfald, men højst kan bruges til at opklare dem – i stedet lade mennesker sikre, at der kunne foregå aktiviteter på stationerne, at der f.eks. kunne åbnes cafeer eller biblioteker eller øvelokaler, eller hvad man nu kunne forestille sig at bruge bygningerne til. Så ville der sikkert være mange flere, der følte sig trygge ved at tage toget. Tilsvarende har Det Kriminalpræventive Råd lavet et glimrende arbejde for et par år siden om forebyggelse, hvor det anvises, hvordan bygninger kan indrettes rent fysisk på en sådan måde, at kriminalitet forebygges og folk bliver mere trygge, fordi der er lyst og åbent og venligt. Det er en helt anden tilgang end kun at se på, hvilke begrænsninger der skal være for, hvor mange kameraer der må sættes op.

Nu er overvågning jo også andet end kameraer, og meget af den overvågning og registrering, vi har i samfundet, tjener jo ganske fornuftige og praktiske formål. F.eks. synes vi alle sammen, det umiddelbart er ret praktisk og enkelt, at alle oplysninger om borgerne i Danmark er registreret på cpr-nummeret, og vi er ikke nervøse for, at alle de offentlige myndigheder og masser af private firmaer har adgang til vores cpr-nummer. Men på et eller andet tidspunkt bliver det måske for meget. Hvis man kan få alt at vide om en person, bare man har den pågældendes cpr-nummer, kan det være, at folk på et tidspunkt synes, at nu er det nok, hvis der i øvrigt sker ting, der gør, at man mister tilliden til samfundet.

Det, jeg er nervøs for, er: Hvornår bliver det for meget? Hvornår når vi den grænse, hvor man ikke længere har noget privatliv, fordi alt om en er registreret? Hvis man går rundt med en mobiltelefon, kan man følges overalt, og hvis man køber ind på dankort, kan andre se alt, hvad man får at spise, hvad man foretager sig, hvilket tøj man køber i hvilke forretninger osv. Det vil sige, at alt, hvad man har af privatliv, kan andre få kendskab til ved hjælp af ens cpr-nummer. Det er en væsentlig forskel fra stort set alle andre lande, og hvis det bliver koblet sammen med biometriske oplysninger om os, vil man også ved hjælp af overvågningskameraerne i det

offentlige rum kunne følge os og koble det sammen med andre oplysninger om os. Derfor synes jeg, det er vigtigt at få diskussionen om overvågningssamfundet.

Så kan jeg ikke lade være med lige at sige til ministeren, der siger, at det altid skal være velovervejet og velforberedt, før man øger overvågningen, at det er jeg sådan set enig i. Det er også en af grundene til, at vi protesterede så voldsomt, da terrorpakken blev vedtaget i foråret 2002, hvor man indførte logning af al internettrafik. Det har man endnu ikke været i stand til at føre ud i livet, fordi man ikke havde forberedt ordentligt, om det overhovedet kunne lade sig gøre rent praktisk, hvad omkostningerne ville være, og hvor dybt et indgreb det egentlig ville være. Vi har f.eks. stadig ikke kunnet få et helt klart svar på, om sms-teksterne er registrerede, og om indholdet af linjen i e-mails er registreret – altså ikke selve mailen, men emnelinjen. Der er masser af ting, som stadig ikke er afklaret, selv om lovgivningen altså blev indført i 2002, så det glæder mig da, hvis regeringen har lært noget af det og nu vil til at tænke lidt grundigere over tingene.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi indimellem tager denne debat og ikke kun diskuterer konkrete tiltag, for hvis der lige har været en terrorhandling eller et voldsomt røveri eller et overfald, er det svært ikke at blive grebet af det, når man skal fastsætte regler. Så er det det, diskussionen kommer til at handle om, og ikke om hensynet til borgernes privatliv.

Jeg vil derfor på vegne af Enhedslisten og SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at lovgivningen allerede i dag indeholder vidtgående muligheder for overvågning – foranstaltet af så vel myndighederne som private. Folketinget lægger vægt på, at hensynet til de fundamentale frihedsrettigheder og privatlivets fred til stadighed vægtes højt over for hensynet til ønsket om øget overvågning af borgerne.

Folketinget pålægger derfor regeringen at afstå fra at indføre øgede muligheder for overvågning, medmindre det er utvivlsomt, at den eksisterende lovgivning er helt utilstrækkelig.

Folketinget pålægger samtidig regeringen at udarbejde en redegørelse for, hvilke muligheder der i dag findes i lovgivningen for overvågning,

og derefter hvert tredje år at udarbejde en redegørelse for, hvilke tiltag i de forløbne år der har øget overvågningen i samfundet, og hvilke tiltag der har øget privatlivets fred.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

I motivationen for den her forespørgselsdebat nævnte Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod, at man som udgangspunkt havde den holdning, at ingen ønskede overvågning i det danske samfund.

På mange måder har ordføreren naturligvis ret, men jeg vil da gerne stille et par spørgsmål, for det er vel også sådan, at flere og flere efterspørger, at der er en reel overvågning af visse steder i det danske samfund af hensyn til borgernes sikkerhed.

Jeg tænker f.eks. på strøgmiljøer i mange danske byer med handel osv., hvor der tit er mange ældre mennesker, som efterspørger lidt mere tryghed, fordi de måske har oplevet, at der har været for få politibetjente på et strøg. Kunne man så ikke forestille sig, at det er en god idé med overvågning på de steder, hvor der typisk er mange mennesker, og hvor ældre også færdes?

Ligeledes tænker jeg på taxachauffører og buschauffører, der er på arbejde, hvor man jo er begyndt at tage et billede af kunderne, når de træder ind i en taxa osv. Det er jo med til at sikre folk i deres arbejde.

Mener ordføreren ikke, at der faktisk mange steder er behov for og efterspørgsel på øget overvågning?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu var det, jeg sagde i motivationen, ikke, at der ikke var nogen, der ønskede overvågning. Som jeg sagde, er alle enige om, at den overvågning og den indskrænkning af privatlivets fred, der er indført, er fornuftig. Mange af de indberetninger, der sker, oplysning om os, cpr-nummer osv., er vi alle sammen enige om.

Det, jeg sagde, var, at alle partier i hvert fald indtil nu har sagt, at de ikke ønsker et overvågningssamfund. Selv Dansk Folkepartis ordfører har tidligere sagt, at man ikke ønsker et overvågningssamfund. Vi har så ikke kunnet få defineret nærmere, hvad man lægger i det. Men det var det, jeg sagde, nemlig at alle partier har sagt, at de ikke ønsker et overvågningssamfund.

Med hensyn til strøgmiljøer og andre steder vil jeg sige: Jo, selvfølgelig ønsker folk at få trykthed. Men spørgsmålet er, om kameraet giver den trykthed, eller om det er en falsk trykthed, om det, man risikerer, ikke er, at der bliver overfald alligevel – at man ødelægger kameraet eller maskerer sig lidt eller er ligeglad. For kameraet stopper jo ikke overfaldet, der sidder jo ikke hele tiden nogle og kigger på, hvad der sker.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Med hensyn til det her med, at ordføreren nævnte, at man også kunne overveje nogle steder, hvor man ville begrænse overvågning, synes jeg, at det kunne være interessant at få et lidt mere detaljeret udkast til, hvilke forslag Enhedslisten kunne finde anvendelige til det formål.

Jeg synes også, at det kunne være interessant, hvis ordføreren ville anskueliggøre for borgerne og også for de folk, som deltager i debatten i dag, altså give nogle eksempler på, hvor det er, at folk kan føle sig forulempet af, at der bliver en øget overvågning af offentlige steder i Danmark, f.eks. foran metrostationer og togstationer og andre steder.

Hvad er det da for nogle afsløringer, man vil se? Er det, at man bliver grebet med elskerinden nede på banegården, eller er det, at manden går ind i en kiosk og køber noget slik, mens han er på slankekur derhjemme? Der må vel være nogle mere tungtvejende argumenter fra Enhedslisten til, at man mener, at man ikke vil have denne her form for overvågning, som jo er noget, man vel at mærke foretager for at sikre borgerne.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu kom jeg altså med en række forslag til at mindske overvågningen, f.eks. ved at man rent fysisk indretter, så der er åbent og lyst og venligt, ved at der kommer mennesker på stationerne i stedet for kameraer, ved at man i det hele taget gør noget for at øge tilliden mellem borgerne.

Eksempelvis har man lavet en undersøgelse blandt offentligt ansatte, der viser, at en væsentlig grund, til at der kommer flere og flere overfald af og trusler mod offentligt ansatte, er, at de simpelt hen ikke har tid til at tage sig ordentligt af borgerne, især på socialkontorerne. I stedet for at øge antallet af overfaldsalarmer og kameraer osv., ville det være en anden mulighed at kunne sikre, at sagsbehandlerne havde ordentlig tid til at behandle borgerne ordentligt for dermed at mindske konfliktniveauet.

Med hensyn til om man ikke bliver forulempet, jamen så er der jo spørgsmålet om frihed. For mig er friheden et meget tungtvejende argument imod overvågning, jeg ønsker frihed til at gå, hvor jeg vil, uden at nogen ved, at jeg er der.

Jeg ændrer da adfærd, det gør vi alle sammen. Nu nævner ordføreren, at man ikke tager elskerinden med et sted, hvor der kan være et kamera, der registrerer det. Men det behøver jo ikke engang være i en sådan situation, man ændrer adfærd, man tænker også over, hvad man skriver i en mail eller en sms, fordi man ved, at den kan nogle andre komme til at læse.

For mig er det vigtigt at have friheden til, at der ikke er andre, der kan se, hvad jeg foretager mig, så længe det ikke er noget, der generer andre.

Kl. 10.35

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

I indledningen nævnte fru Line Barfod noget om styrke/tillid mellem mennesker. Hvis vi ser på de terrorhandlinger, der f.eks. har fundet sted i USA og i London, så er der jo i høj grad tale om velintegrerede mennesker, som, når de så kommer ud og viser deres sande ansigt, viser sig at være islamiske ekstremister og dermed terrorister, som derfor også har begået et væsentligt tillidsbrud.

Er det ikke lidt naivt, vil jeg gerne spørge, når fru Line Barfod tror på det gode i alle mennesker og siger: Jamen vi skal bare styrke tilliden mellem mennesker, så kan vi slippe for at overvåge?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Overvågningskameraerne, den enorme overvågning, der foretages med kameraer i London, den store registrering og overvågning, der foretages i USA, forhindrede jo ikke de terrorangreb. Derfor har jeg svært ved at se, hvorfor vi skal indskrænke friheden for lovlidige borgere ved

hjælp af nogle værktøjer, der alligevel ikke virker mod mennesker, der får den vanvittige idé at sprænge sig selv og andre i luften.

Der synes jeg jo, at vi har brug for, som også flere eksperter på området har efterlyst, en nærmere forskning i, hvad det er, der får mennesker til at foretage sig noget så vanvittigt som at sprænge sig selv og andre i luften. Så længe vi ikke ved, hvordan det kan være, at disse velintegrerede mennesker vælger at foretage de handlinger, så er det jo svært at se, hvad det er for værktøjer, vi skal bruge for at forebygge det.

Jeg tror i hvert fald ikke, at det at indskrænke friheden for alle de lovlydige hjælper til at styrke tilliden generelt i samfundet og forebygge, at nogen får så vanvittige ideer.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Nu nævner fru Line Barfod jo selv, hvad man kunne gøre for at fjerne årsagen til, at de her mennesker foretager de her vanvittige handlinger. Det kunne jeg godt komme med en masse løsningsforslag til, men det synes jeg ikke er interessant lige her. Men jeg vil gerne spørge, om fru Line Barfod ikke mener, at alene den præventive effekt taler for, at der kan være en vis fornuft i en øget overvågning på en række områder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der kan være nogle steder, hvor det kan være fornuftigt at have overvågning, og hvor det har en præventiv effekt. Det, jeg efterlyser, er, at vi får en debat om, hvor meget overvågning vi vil have rundt om, og at vi også ser på, hvad vi har af andre muligheder i stedet for overvågning; vi har måske nogle andre muligheder, som kan virke bedre, og som ikke indskrænker vores frihed.

Hvis vi taler om terrorister, så har vi jo givet dem en sejr, hvis vi giver os til at indskrænke friheden i demokratiet. Hvis vi taler om andre områder, f.eks. almindelig kriminalitet, er det jo et problem, hvis det, der sker ved at vi sætter kameraer op i bankerne, er, at så går dem, der begår røveri, over til bageren i stedet for. Hvis vi så også sætter kameraer op der for at forebygge, at de helt unge, der står der helt alene, bliver udsat for røveri, så kan det være, at kriminaliteten flytter ud på gaden, så vi får gaderøverier i stedet for, eller at den flytter hjem i folks huse. Sådan kan vi blive ved med at sætte overvågningskameraer og hegn op alle steder.

Derfor synes jeg, at det er vigtigt at fortsætte debatten om, hvad vi har af andre værktøjer. Hvad kan vi gøre på andre måder for at forebygge, at nogen overhovedet finder på at begå røveri?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Sådan som jeg husker det, som Enhedslisten mener, at vi skal vedtage, sagde fru Line Barfod, at tilstrækkelig lovgivning ville medføre færre lovbrud. Så vidt jeg lige husker, så er det nogle af de ting, som Enhedslisten i almindelighed ikke går ind for, tilstrækkelig lovgivning. F.eks. mener Enhedslisten ikke, at øget straf medfører, at folk vil stoppe med at bryde loven.

Hvordan kan det være, at Enhedslisten mener det i det her tilfælde? Her mener Enhedslisten, at tilstrækkelig lovgivning medfører, at vi ikke behøver kameraovervågning de steder, hvor der egentlig er behov for det. Og jeg kan slet ikke forstå, at Enhedslisten sætter lighedstegn mellem overvågning og utryghed. Det er vist kun Enhedslistens folk, der mener sådan. Folk i almindelighed mener noget helt andet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, at det er meget svært lige her at stå og sige, hvad folk i almindelighed mener. Jeg tror også, det kommer meget an på, hvad det er for en overvågning, der er tale om, og hvor.

Jeg har det selv sådan, og jeg ved, at mange andre har det sådan, at hvis man kommer et sted, hvor der er masser af kameraer og vagter, så er reaktionen, jamen her bør man åbenbart være lidt nervøs, her kan man risikere, at der sker noget, mens man, hvis det er et åbent sted, hvor der ikke er vagter, ikke er kameraer, tænker, at her er der fred og ingen fare, her kan jeg gå roligt og trygt. Så jeg tror, at det er forskelligt, hvordan man reagerer.

Med hensyn til spørgsmålet om lovgivning er det, vi har foreslået i vedtagelsen, at hvis den eksisterende lovgivning er helt utilstrækkelig, så må vi se på overvågning, så må vi have den diskussion. Men det skal først dokumenteres, før man begynder at indføre mere overvågning.

Der er det sådan, at hver gang man skal indføre mere overvågning, mere straf, så mener jeg, at man må dokumentere, at det er nødvendigt, og at man ikke har andre muligheder.

Det er det, jeg ønsker med denne forespørgsel, nemlig at fokusere på, at der findes andre muligheder, andre værktøjer end overvågning.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Det er jo en lidt anden verden, Enhedslistens folk lever i, end den, vi andre lever i, kan jeg næsten forstå. For det er sådan noget med samtalerapi og med, at hvis mennesker bliver flinke og rare over for hinanden, så er der ikke behov for sådan noget. Det kan man egentlig godt sige, men det er jo ikke realiteterne, sådan er verden desværre ikke.

Vi bliver nødt til at følge med den udvikling, folk i verden skaber, nemlig en udvikling med øget terror, øget vold, og forsøge at gøre det bedste for at fange de forbrydere, der begår de forhold. Det er jo det, kameraovervågningen skal bruges til, frem for at politiet skal bruge dobbelt så meget tid på at spørge folk ud, når der sker nogle forbrydelser. Så det er jo egentlig en forebyggende foranstaltning, sådan som vi i hvert fald ser det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ønsker at se på, hvad vi kan gøre for at forebygge, at forbrydelserne foregår, frem for kun at se på, hvilke redskaber vi kan skabe til at fange forbryderne med, når de har begået forbrydelsen. Jeg ønsker at se på, hvad vi gør for at forhindre, at der kommer de ofre for de forbrydelser, det synes jeg er væsentligt at se på.

Hvis de sikkerhedsforanstaltninger, vi indfører, alligevel ikke virker, som når vi f.eks. her i Folketinget for en måned siden havde en sikkerhedskontrol, hvor vi alle sammen skulle have gennemlyst vores tasker – hvad er meningen så med dem? Hvis vi virkelig ville smugle våben ind – at det var det, man troede – kunne vi jo bare have gjort det dagen før og have haft dem liggende oppe i skrivebordsskuffen, for den blev ikke undersøgt.

Meget af det, vi indfører her, er jo ren symbolpolitik, der jo ikke virker med hensyn til at forhindre, at forbrydelsen finder sted.

Derfor synes jeg, at vi i stedet skal diskutere, hvordan vi kan forhindre, at forbrydelsen finder sted, og hvordan borgerne får en større tryghed. Der mener jeg, at der skal andet til end bare overvågning. Jeg synes, at det er vigtigt, at vi diskuterer, hvilke andre muligheder vi har.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kan jo simpelt hen ikke dy mig nu her op til weekenden. Det er meget sjældent, at jeg får lejligheden til at erklære mig enig med fru Line Barfod i noget som helst, men jeg synes, at det er dejligt at høre de frihedsargumenter, der kommer fra fru Line Barfod, og det er dejligt at høre en socialist stå i den grad i dag og tale om frihed. Det vil jeg bare gerne kvittere for.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Tusind tak, hr. Jens Rohde.

Jeg vil sige, at vi jo forsøger i Enhedslisten at lære af de fejl, der er begået rundtom op gennem historien, og derfor har vi valgt at lægge utrolig meget vægt på den personlige frihed og mener, at det er fuldstændig afgørende, hvis man skal have et demokrati og bevare et demokrati, at man ikke begynder at skære i de grundlæggende frihedsrettigheder, for så er det, at der er risiko for at ryge over i et diktatur.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Og så er det fru Birthe Rønn Hornbech som ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi vil gerne sige tak til forslagsstillerne for at rejse denne forespørgsel om overvågning. Diskussionen hænger jo til dels sammen med terrordiskussionen, sådan som det også allerede er fremgået af forhandlingen, men også kun til dels.

Selv om jeg deler hr. Rohdes bemærkninger om, hvad fru Line Barfod mener på dette område, så må jeg sige, at fru Line Barfod måske så det for unuanceret, når fru Line Barfod tilsyneladende ikke skelnede mellem de privates og det offentliges overvågning, i hvert fald her i sidste omgang af diskussionen.

For om privates kameraovervågning, som jo er noget andet, nemlig overvågning af deres egen private ejendom, kan man sige, at når det netop er deres egen private ejendom, så er der for så vidt tale om den ene borgers ret til privatliv over for den anden borgers ret til privatliv og beskyttelse af ejendomsretten. Det er det, vi har en samlet lov om med den meget fornuftige hovedregel, at den private kan overvåge sit eget område, men skal skilte med det, så vi andre er advaret.

Om reglerne så virker, og om reglerne er tilstrækkelige, ved vi ikke så forfærdelig meget

om. Vi ved i hvert fald, at man af og til hører klager fra ansatte i virksomheder. Derfor er vi også i Venstre tilfredse med, at der er et udvalg, der ser på disse ting, og vi går ud fra, at gennemgangen af reglerne også omfatter en gennemgang af virkeligheden, sådan at det udvalg har mulighed for også at komme med forslag netop til bedre beskyttelse af f.eks. de ansatte i virksomheder, der har overvågning. Jeg er også meget spændt på, om udvalget vil besvare spørgsmålet om, hvem der skal overvåge dem, der overvåger, og hvordan det sikres, at reglerne overholdes.

Kl. 10.45

Med det offentlige overvågning i det offentlige rum ligger det jo noget anderledes, hvad enten det gælder kameraer, indgreb i meddelelseshemmeligheden på andre måder eller indgreb i privatlivets fred på andre måder, herunder udveksling af oplysninger. Den problemstilling hænger selvfølgelig sammen med den terrordiskussion, vi havde forleden, og jeg skal henvise til den ordførertale, jeg på Venstres vegne holdt forleden, men vil gerne gentage her, at når vi taler om det offentlige overvågning af borgerne, er det for Venstre en helt klar forudsætning, at regler om offentlige myndigheders overvågning af den ene eller den anden art og indgreb i frihedsrettighederne nøje skal respektere grundlovens bestemmelser om frihedsrettigheder og ånden i grundloven. Den personlige retssikkerhed skal respekteres, det skal påvises, at udvidelser er nødvendige, det skal også påvises, at sådanne indgreb har virkning, og reglerne skal selvfølgelig helt klart formulere, hvilke overtrædelser der kan berettigede til sådanne indgreb og over for hvem.

Når det er sagt, skal jeg også minde om, at Folketinget i flere omgange allerede har skærpet retsplejeloven betydeligt; det skete i forbindelse med terrorloven i 2002 og senere i forbindelse med til rockerloven. Nu har vi så udsigt til det, regeringen kalder en terrorpakke, og for at Folketingets arbejde kan blive så grundigt som muligt, er det altså vigtigt, at vi får en oversigt over gældende ret.

Det er også vigtigt, at borgerne kender vores beslutningsgrundlag, og vi er derfor ret tilfredse med, at justitsministeren har givet tilsagn om at komme med en redegørelse over for Folketinget. Det er nemlig afgørende, at vi får at vide, hvordan det bestående regelsæt er, og i Venstre vil vi også meget gerne vide, i hvilket omfang det har været brugt, og om det har været til hjælp i ar-

bejdet med forebyggelse af kriminalitet og i efterforskningen.

Ud fra disse synspunkter skal jeg på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, De Konservative og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at spørgsmålet om overvågning og omfanget heraf er et væsentligt samfundsmæssigt anliggende.

Folketinget understreger samtidig vigtigheden af, at der i forbindelse med nye, konkrete initiativer på området sker en nøje afvejning af hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed over for hensynet til privatlivets fred og almindelige retssikkerhedshensyn, herunder proportionalitet mellem mål og middel.

Folketinget tager justitsministerens redegørelse til efterretning og noterer sig, at justitsministeren har tilkendegivet, at hun i begyndelsen af 2006 vil afgive en redegørelse til Folketinget om de gældende regler om overvågning på de områder, der er relevante i forhold til regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, således at redegørelsen kan indgå i forberedelsen af Folketingets behandling af regeringens antiterrorlovpakke, der ifølge handlingsplanen vil blive fremsat i foråret 2006. Redegørelsen vil også omfatte spørgsmålet om kommunal tv-overvågning, som er forelagt tv-overvågningsudvalget, og spørgsmålet om scanning, som er forelagt strafferetsplejeudvalget.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 20).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Tak til fru Birthe Rønn Hornbech. Så er det hr. Morten Bødskov som ordfører.

Kl. 10.50

Morten Bødskov (S):

Forespørgslen i dag er meget bred, men handler vel grundlæggende om, hvordan vi sikrer befolkningens tryghed og frihed og samtidig kan fastholde vores velfærdssamfunds særkender, nemlig åbenheden, retssikkerheden og respekten for den enkelte og ikke mindst privatlivets fred.

Befolkningens tryghed er og har i øvrigt altid været et socialdemokratisk pejlemærke for udviklingen af vores velfærdssamfund. Vi mener helt grundlæggende, at det er trygheden, der sikrer friheden for den enkelte – eller med andre ord: Går man ikke op mod splittende tendenser, større man ikke de udsatte grupper og skaber større sammenhængskraft, men bidrager derimod til større ulighed i samfundet og gambler med befolkningens tryghed og frihed. Det skal vi selvfølgelig undgå.

Vi skal derimod styrke befolkningens tryghed, og forudsætning nummer et for det er selvfølgelig, at vi fortsætter med at investere i udviklingen af vores velfærdssamfund. Svækker vi velfærden, spreder splittelsen sig, utrygheden stiger, og alle de lette løsninger om eksempelvis overvågningskameraer på ethvert gadehjørne kommer i spil, som vi kender det fra andre lande.

Forespørgslen i dag berører, som vi allerede har hørt, herudover en række aktuelle spørgsmål om befolkningens tryghed, terror, overvågning, både privat og offentlig, og værdien af forebyggelsen af kriminalitet. Hvordan beskytter vi os mod fanatikere, som er parat til at sprænge både os og sig selv i luften, uden at vi skal indføre det totale Big Brother-samfund eller over i en helt anden boldgade: Skal mistroiske butiksejere helt uden kontrol have lov til at overvåge medarbejderne i deres butikker? Eller noget helt tredje: Skulle vi ikke bede kommunerne om at tage hårdt og kontant fat i de vilde unge og deres familier, inden vi tillader dem at plastre hele boligområder til med overvågningskameraer? Det er de spørgsmål, som selvfølgelig er relevante set i lyset af forespørgslen i dag.

Socialdemokraterne ønsker, som det tidligere er fremgået i terrordebatten, en konsekvent linje over for terroren og ikke mindst også årsagerne til den. Vi vil gøre vores yderste for at sikre den danske befolkning mod et terrorangreb, men vi har selvfølgelig også alle et medansvar for, at vi ikke marginaliserer bestemte befolkningsgrupper i samfundet, så radikaliseringen bliver deres eneste svar på hverdagens mange frustrationer. Der er et alvorligt problem, men vi skal tænke os godt om. At skabe frygt er et af terroristernes vigtigste formål, og giver vi efter for frygten, har terroristerne som bekendt sejret.

Vi mener i Socialdemokratiet, at det danske terrorberedskab skal styrkes; men inden vi skriver til handling, skal vi, som vi selv tidligere har

sagt, have fuldstændig klarhed over, hvilke muligheder eksempelvis politi og efterretningstjenester allerede har i dag. Hvert initiativ skal nytte, og de skal ikke basere sig på teknologiske illusioner, men på nøje beskrivelser af reelle problemer og de nuværende muligheder. Kun der ved kan vi sikre den rette balance mellem sikkerhed og retssikkerhed.

På samme måde er tiden vel også ved at være inde til, at vi diskuterer lovgivning om privat tv-overvågning. Det står meget skidt til med eksempelvis de butiksansattes retssikkerhed. Det er f.eks. uklart, hvem der har adgang til tv-optagelserne, kvaliteten er ofte utrolig ringe, ingen skal have autorisation til at opsætte kameraerne, og medarbejderne får sjældent erstatning i sager, hvor kameraerne er opsat på et ulovligt grundlag. Det er alt sammen forhold, som ikke bidrager til mindre overvågning på dette område, men til meget, meget mere overvågning.

Hvis vi vil undgå denne udvikling, i øvrigt også på andre områder i samfundet, ved vi, at én ting er vigtig, nemlig at forebyggelse af kriminalitet virker. Flere steder i landet er der fremragende eksempler på, at et tæt samarbejde mellem eksempelvis skole, politi og sociale myndigheder har løftet nedslidte boligområder ud af utryghed. Dette samarbejde virker altså, hvis det prioriteres højt, og det er efter Socialdemokratiets opfattelse en langt mere farbar vej end den lette løsning, det selvfølgelig er at plastre hele boligområder til med overvågningskameraer.

Det korte af det lange er – hvis nogen skulle være i tvivl – at Socialdemokratiet *ikke* ønsker et Big Brother-samfund. Men vi ønsker også at tage problemerne alvorligt, og i den sammenhæng mener vi, det er vigtigt, at vi tænker os godt om og finder de rigtige løsninger, hvor vi fastholder vores samfunds særkender: åbenheden, retssikkerheden og respekten for privatlivets fred.

På dette grundlag skal vi finde en balance i de spørgsmål, vi står over for angående overvågning, terror og bedre forebyggelse af kriminalitet, og derfor synes Socialdemokraterne, at et skridt i den rigtige retning vil være at få et mere kvalificeret beslutningsgrundlag. Det ligger meget fint beskrevet i den fremsatte vedtagelse, og den kan Socialdemokratiet selvsagt støtte, også fordi vi er medforlagsstiller til den. Det var ordene.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der var mange gode ting i Socialdemokraternes ordførers indlæg. Jeg synes, det lyder spændende med en lov om privates tv-overvågning og en nærmere regulering og eventuelt også autorisation til opsætning af kameraer på dette område.

Der var en ting, som ordføreren ikke kom ind på. Jeg er klar over, at det er begrænset, hvad man kan nå på 5 minutter, men det er hele spørgsmålet om den megen registrering af alt, hvad vi foretager os. Jeg tænker altså ikke på kameraerne, men på al den øvrige registrering, som jo nu bliver udvidet til også at omfatte logning af hele vores internetaktivitet, og jeg vil gerne høre, hvad Socialdemokraternes holdning er til den øgede registrering af alt, hvad vi foretager os.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det er jo et spørgsmål, som det i ly af den generelle tilgang til denne forespørgsel kan være vanskeligt at svare meget generelt på.

Som ordføreren udmærket ved, støttede vi terrorpakken i 2002 og har også i de drøftelser, der aktuelt har været i EU-sammenhæng, støttet, at man på dansk foranledning har forhandlet sig frem til et kompromis, så man kan få logningsregler på plads. Vi synes, det er et ganske udmærket bevis på, at det svarer sig at samarbejde over grænserne, når det handler om bekæmpelse af alvorlig kriminalitet. Vi er godt klar over, at der er tekniske problemer, og at der er huller i det osv., men ikke desto mindre mener vi faktisk, at når der er tale om logning, repræsenterer det et skridt i den rigtige retning.

Når det handler om generel registrering, er svaret helt naturligt, at vi ikke ønsker det totale overvågningssamfund. Men hvis der er problemer, ønsker vi – også når det handler om denne type registreringer – at finde løsninger, som respekterer den balance, der skal være mellem hensynet til at beskytte os mod vanvittige terrorister og fastholdelse af vores samfunds særkende af at være åbent og basere sig på almindelige retsstatsprincipper.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er helt klar over, at det er et meget svært spørgsmål, og at vi er dybt uenige om logning af al internettrafik. Men problemet er, at mange af oplysningerne er kædet op på vores cpr-numre, og den øgede samkøring af registre sammenholdt med det forslag, der kom fra embedsmandsrapporten om terror, hvorefter PET, altså Politiets Efterretningstjeneste, skulle have ret til at se alle oplysninger om hver eneste borger i Danmark uden noget konkret mistankegrundlag, altså vil resultere i en meget voldsom kortlægning af hvert eneste menneske i Danmark.

Jeg vil gerne høre, om Socialdemokraterne har en generel bekymring over udviklingen på dette område og vil være med til at se nærmere på tingene. Man skulle måske slå lidt bak og finde forskellige andre nøgler til oplysningerne, så alt ikke hænger på cpr-nummeret, og man bare ved at antage en persons identitet kan få alt at vide om eller udgive sig for den pågældende på alle områder.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg deler faktisk de synspunkter, fru Birthe Rønn Hornbech fremførte her fra talerstolen. Det er selvfølgelig også vigtigt, at vi ser på, hvem der skal kontrollere dem, som så at sige skal kontrollere os, og det handler eksempelvis helt konkret om Datatilsynet i den tid, vi befinder os i nu.

Det er jo rigtigt, at hvis vi ser på den lovgivning, der er blevet vedtaget med antiterrorpakken som et meget klart eksempel, er der kommet flere registreringer eller i hvert fald flere muligheder for det. Derfor skal vi også, som jeg sagde tidligere, finde balancen mellem på den ene side at beskytte os mod folk med vanvittige tanker og bevare særkenderne for vores samfund. Men det kræver tilstrækkelige ressourcer til eksempelvis Datatilsynet, og derfor er det, som Enhedslisten jo også ved, med i det socialdemokratiske finanslovsforslag, at i hvert fald Datatilsynet helt konkret skal have de nødvendige ressourcer til så at sige at kontrollere dem, der kontrollerer os andre.

Så er der de lidt mere generelle synspunkter, om der f.eks. skal gives øgede beføjelser til eksempelvis efterretningstjenesterne. Det var jo også til debat, da vi havde terrorforespørgslen, og det er Socialdemokratiets synspunkt, at det selvfølgelig skal gå hånd i hånd med en diskussion af, hvordan vi sikrer, at det, de foretager sig,

stadig så at sige tåler dagens lys. Vi skal altså have diskussion af, hvilke kontrolforanstaltninger der eventuelt skal forstærkes.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Jeg kunne ikke undgå at bemærke, at hr. Morten Bødskov i sit indlæg talte om generalisering og radikalisering af bestemte befolkningsgrupper. Det var meget diffust og bredt formuleret, men jeg ved ikke, om hr. Morten Bødskov kunne definere de befolkningsgrupper, der foregår en sådan radikalisering af.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jamen det kan jeg da godt, og jeg tror sådan set, at hr. Kim Christiansen kan læse side op og side ned om det i den terrorrapport, der er kommet fra regeringen. Når vi taler om terror og radikalisering, er det jo de fanatiske muslimske kredse, som er problemet og den egentlige udfordring, og det er såmænd ikke nogen hemmelighed.

Kl. 11.00

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Det er jeg da glad for at vi lige fik præciseret, for det mener jeg er ret vigtigt for debatten. Når vi taler om terror og overvågning, er det vigtigt at få sat fokus på, hvad det reelt er for nogle grupper, der er tale om.

Man taler meget om overvågning af borgere, men problemet er jo netop opstået på grund af, at Danmark med sine pivåbne grænser har lukket nogle mennesker med nogle helt ekstreme holdninger ind i landet, og derfor må hr. Morten Bødskov da være enig med mig i, at hovedformålet med at øge overvågningen i forbindelse med terror må være at fokusere målrettet på de befolkningsgrupper.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Ja, så kom det jo på banen igen. I enhver debat med deltagelse af Dansk Folkeparti er det fuldstændig umuligt at få en seriøs diskussion om balancerne i disse spørgsmål, for det kommer altid til at handle om Dansk Folkepartis syn på muslimers tilstedeværelse i det danske samfund.

Hvis hr. Kim Christiansen ville give sig tid til at læse Politiets Efterretningstjenestes årsberetning, kunne han se, at der jo er højreekstreme

grupper i Danmark, som efterretningstjenesterne holder meget skarpt øje med. Hr. Kim Christiansen er valgt i Århus, og bl.a. netop her er der helt aktuelt meget store problemer med højreekstreme gruppers meget voldsomme – for nu at sige det på en meget pæn måde – fremfærd over for andre politiske grupperinger. Jeg synes, man skal finde balancen, og jeg tror faktisk, det ville være gavnligt for debatten, hvis Dansk Folkeparti også kunne tænke sig at gøre det fremover.

Formanden:

Hr. Kim Christiansen som ordfører.

Kim Christiansen (DF):

Jeg vil gerne lige indledningsvis sige til hr. Morten Bødskov, at vi selvfølgelig har fokus på eksempelvis White Pride i Århus, men de var bare ikke med blandt de persongrupper, som hr. Morten Bødskov definerede.

Regeringen fremlagde den 16. november en handlingsplan om terrorbekæmpelse, og heraf fremgår det, at Justitsministeriet agter at følge anbefalingerne fra den tværministerielle arbejdsgruppe på en lang række områder vedrørende tv-overvågning og scanning af telekommunikation.

Dansk Folkeparti ønsker ikke et overvågningssamfund. Fru Line Barfod var inde på det, men vi ønsker at sikre borgerne bedst muligt mod bl.a. terrorhandlinger, og skulle det frygtelige så alligevel ske, har erfaringerne fra London vist, at overvågning af offentlige steder har været en stor hjælp og resulteret i en hurtig opklaring og pågribelse af terroristerne.

Der er to sider af overvågningen: den forebyggende del og den del, der vedrører opklaringsarbejdet. Jeg er enig med fru Line Barfod i, at vi selvfølgelig også skal se på andre muligheder end overvågning, men nu drejer debatten sig jo primært om graden af overvågning, så det vil jeg holde mig til.

Ikke kun i bestræbelserne på at bekæmpe terror, men også i den øvrige kriminalitetsbekæmpelse kan politiet have stor glæde af bl.a. øget tv-overvågning og scanning af telefonsamtaler. Det er også Dansk Folkepartis ønske, at regeringen snarest muligt iværksætter en undersøgelse af muligheden for automatiserede overvågningsfunktioner, herunder systemer der kan aflæse biometriske data relateret til genkendelse af konkrete personer eller adfærdsmønstre.

Som udgangspunkt må jeg indrømme, at jeg ikke forstår overvågningsfrygten, i hvert fald ikke hvorfor lovlydige borgere har den. Hvis jeg f.eks. blev slået ned på Hovedbanegården eller et hvilket som helst andet sted, ville jeg som borger føle en meget høj grad af retssikkerhed, hvis gerningsmanden hurtigt kunne pågribes og straffes, og hvis det skete som følge af overvågning, ville jeg ikke have det skidt med det.

Når overvågningen sker på privat område, er det klart, at vi skal være anderledes kritiske. Her skal der naturligvis være vægtige grunde og begrundet mistanke om kriminelle handlinger til stede, før der skrives til overvågning.

Der vil altid være en diskussion om mere eller mindre overvågning, men for Dansk Folkeparti er det vigtigt, at borgerne hele tiden sikres mest muligt, samtidig med at terror og kriminalitet undgås. I de tilfælde, hvor skaden er sket, er det vores formål at bekæmpe terrorister og andre kriminelle med alle midler, herunder overvågning i et nødvendigt omfang.

Kl. 11.05

Når der bl.a. her i salen ikke er vilje til at føre mere kontrol med, hvem vi slipper ind i vores land, må vi internt sørge for, at der overalt i landet er den fornødne overvågning af de personer, vi lukker ind. Derfor imødeser Dansk Folkeparti med spænding tv-overvågningsudvalgets og Strafferetsplejeudvalgets udtalelser vedrørende overvågning, og i forbindelse med behandlingen af antiterrorlovpakken håber jeg, at vi her i Folketinget vil få en konstruktiv debat, som munder ud i en lovgivning, der vil øge sikkerheden for borgerne i Danmark, så terrorister og andre kriminelle elementer ikke skal sætte dagsordenen i fremtiden.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Til det sidste hr. Kim Christiansen sagde: Jeg synes, Dansk Folkeparti i høj grad lader terroristerne sætte dagsordenen. Man er åbenbart parat til at lade dem skabe en frygt, som gør, at vi skal have overvågningskameraer og andre overvågningsforanstaltninger overalt, og dermed lader man dem jo sætte dagsordenen og også vinde kampen, fordi vi indskrænker vores frihedsrettigheder ganske alvorligt.

Så kan jeg ikke helt forstå, at hr. Kim Christiansen siger, at det ikke er meningen med debatten i dag at diskutere andre værktøjer end overvågning. Der spørges sådan set i forespørgslen, hvilke andre metoder end overvågning regeringen overvejer for at øge folks tryghed. Jeg synes dårligt, det kan siges tydeligere, og jeg mener, det er vigtigt at diskutere, om man kan gøre andet.

Så forstår hr. Kim Christiansen ikke lovlydige borgeres overvågningsfrygt. Jeg skal bare spørge: Når hr. Kim Christiansen skal på en flyrejse, tænker han vel over, hvad han har i sin taske. Undersøgelsen er ikke noget særlig stort indgreb, men hvad nu hvis udviklingen fortsætter, så man på et tidspunkt ikke må have bælte og sko og smykker osv. på? På et tidspunkt måtte man ikke have tandtråd med, og det var da et indgreb over for lovlydige borgere, selv om man accepterede det. På samme måde: Hvis man også på andre områder er nødt til at ændre sin adfærd af frygt for overvågning, er det også et indgreb i den frihed, lovlydige borgere ellers har, og kan det slet ikke indgå i hr. Kim Christiansens overvejelser?

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Der er mange ting, der kan indgå i mine overvejelser.

Jeg tror, fru Line Barfod udtrykte det sådan, at vi netop bøjer os for terrorister osv., men det er jo ikke rigtigt. Men vi er heller ikke naive, sådan som Enhedslisten er. Vi vil gerne tro på det bedste i mennesker, men vi er ikke bundhamrende naive.

Det er bl.a. sket med Enhedslistens velsignelse, men jeg vil godt sige, at det ikke er Dansk Folkeparti, der har været bannerfører for at fylde landet op med personer af en anden oprindelse og måske også med en tankegang, der kunne gå i retning af terrorisme. Når der er et politisk flertal for at lukke den type af mennesker ind i Danmark, er vi bare nødsaget til at sikre, at de i hvert fald ikke foretager de handlinger, som de måske indimellem har til agt at foretage.

Det er rigtigt, at der står i forslaget, at vi også skal overveje alternativer til overvågning. Det er fuldstændig korrekt, og jeg mener ikke, at man ikke kan drage det ind i debatten. Jeg sagde bare, at det, jeg i hvert fald personlig vil have fokus på, er selve overvågningsspørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er ret uhyggeligt at høre Dansk Folkepartis ordfører tale om, at vi har fyldt landet op med folk, der åbenbart – kan jeg forstå på ordføreren – kan finde på at begå terrorhandlinger. Det synes jeg er en meget, meget grov anklage mod ganske mange personer, der bor i Danmark, både danske statsborgere og andre, og hvis vi går tilstrækkelig langt tilbage, er vi alle sammen kommet hertil til forskellige tider og har fyldt landet op, ligesom ganske mange danskere er draget ud til andre lande i verden og har fyldt dem op. Men det har åbenbart været forkert.

Nogle af dem, der begår kriminalitet, nogle af dem, der begår terror rundtom i verden i dag, og nogle af dem, der har begået terror gennem tiderne i de europæiske lande, tilhører folkeslag, der har boet i de pågældende lande i flere generationer. Jeg ved ikke, hvor mange generationer der skal have boet i et land, før det efter hr. Kim Christiansens opfattelse er i orden at begå terror, eller hvordan jeg skal forstå holdningen. Er det, vi skal gøre for at forebygge terror, at lade være at fylde landene op? Man kan selvfølgelig sige, at hvis der ikke er nogen borgere i et land, bliver der nok heller ikke noget terror, men jeg synes faktisk, det er meget rart, at der er nogle mennesker.

Jeg mener ikke, at man skal være naiv, men jeg mener altså, at vi er nødt til at se på: Hvad er det, der får folk til at foretage vanvittige handlinger som at sprænge sig selv og andre i luften? Og hvad kan vi gøre for at forebygge det? Som vi kan se af erfaringerne fra London, er det ikke nok med overvågningskameraer, og derfor efterlyser jeg andre værktøjer.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Nu kan jeg åbenbart definere det lidt mere snævert.

Kl. 11.10

Fru Line Barfod slår alle over én kam, når hun siger: Jamen det er danskere, for alle, der opholder sig i Danmark, er danskere. Men det er jo slet ikke det, vi taler om. Vi taler primært om personer med islamisk baggrund, fordi det er et faktum, at det er de kredse, vi har set begå terrorhandlinger.

Så ved fru Line Barfod udmærket godt, at når jeg står heroppe og nævner en bestemt befolkningsgruppe, som jeg gerne så ikke var her i lan-

det – hr. Morten Bødskov har jo defineret den befolkningsgruppe – er det, fordi det er folk med en middelalderlig samfundsopfattelse. Jeg tror ikke, vi selv med fru Line Barfods bedste intentioner kan få de mennesker til at opgive den tankegang, for det danske samfund har jo brugt adskillige hundrede år på at nå til den demokratiske opfattelse af tingene, som vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt have hr. Kim Christiansen til at forklare mig forskellen på en politistat og det, Dansk Folkeparti ønsker skal ske i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Jamen jeg kan meget nemt forklare forskellen. Der er jo ikke tale om en politistat, fordi vi for at sikre os mod galninge, der foretager terrorhandlinger og andre former for kriminalitet, giver politiet nogle redskaber, som de kan bruge i deres opklaringsarbejde, samtidig med at vi forebygger og beskytter vore borgere. Det har jo intet med en politistat at gøre, og det tror jeg også godt fru Anne Baastrup er klar over. Men det er jo et ganske glimrende spørgsmål, for fru Anne Baastrup ved jo godt, hvad en politistat er, og kan sikkert også nævne mig eksempler på lande, der er det. Men jeg vil nødig sammenligne Danmark med de lande.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil gerne have, at hr. Kim Christiansen forklarer mig, hvordan hr. Kim Christiansen vil definere forskellen mellem en politistat og det samfund, hr. Kim Christiansen siger, at Dansk Folkeparti ønsker med overvågning af samtlige danskere, der bor her i landet? Hvad er forskellen, gerne klart udtrykt?

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

For det første ønsker jeg ikke at overvåge alle borgere, der bor her i landet. Jeg ønsker en overvågning, som primært er rettet mod de kriminelle.

For det andet ved jeg ikke, hvorfor jeg skal stå her og definere en politistat, for fru Anne Baastrup ved jo godt, at her er der altså nogle helt andre tilstande end dem, vi har her i Danmark, så det er slet ikke det, der er tale om. Det er ude

af proportioner, men det er jo en smart retorik fra SF's side. Jeg kan ikke besvare det bedre, end jeg har gjort, men jeg kan selvfølgelig kun beklage, hvis fru Anne Bastrup opfatter Danmark som værende en politistat.

(Kort bemærkning).

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg er lidt overrasket over nogle af de udtalelser, som kommer fra hr. Kim Christiansen, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide, om Dansk Folkeparti mener, der findes nogle principper for en retsstat, som er så grundlæggende, at de alligevel kunne have betydning for den diskussion, vi har om overvågning. Er der ikke nogle forhold omkring privatlivets fred, der gør, at der skal være grænser for overvågning, eller skal der bare kunne gives los i enhver retning, hvis det står til Dansk Folkeparti? Det er den ene ting.

Den anden ting er, at der blev talt om islamisk middelalderbaggrund for nogle af de forbrydelser, som hr. Kim Christiansen nævnte. Men er det kristen baggrund, der gør, at også mange danskere begår voldsomme forbrydelser, tæver deres koner eller slår folk ihjel, eller hvad ved jeg? Man skal ikke blande religion og politik sammen på den måde, som hr. Kim Christiansen gør.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

For at tage det sidste først vil jeg sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll, at det ikke er, fordi jeg blander religion og politik, men jeg er bare nødt til at forholde mig til det faktum, at i hvert fald indtil videre er de større terroraktioner, vi har set, begået af islamiske ekstremister. Det er bare et faktum, jeg forholder mig til, og hr. Simon Emil Ammitzbøll ved også, at sådan er fakta.

Jeg nævnte i min ordførertale bl.a. hensynet til private områder. Dansk Folkeparti ønsker ikke bare at give los på private områder – lad det være slået helt fast – og jeg tror også, det er fremgået meget klart og tydeligt, at for mig er sigtet med overvågning dels at forebygge, dels at opklare kriminalitet af enhver art.

(Kort bemærkning).

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Terror kan jo opstå på mange baggrunde, men det er ikke, fordi jeg vil negligere de budskaber, som visse terrorister giver, når de udfører deres terrorhandlinger. Det er slet ikke det, det hand-

ler om. Nu var jeg ikke så gammel i 1970'erne, som hr. Kim Christiansen var, men alligevel kan ordføreren måske huske Rote Armee Fraktion og De Røde Brigader, og hvad ved jeg, der ellers fandtes af andre former for terrororganisationer.

Kl. 11.15

Og så noterede jeg mig, at ordføreren sagde, at man på det private område ikke bare ville give los. Skal det så forstås sådan, at man på det offentlige område bare ville give los?

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Jo, jeg kan godt huske De Olympiske Lege. Jeg kan også godt huske Rote Armee osv. osv. De huserede bl.a. med baggrund i nogle meget venterorienterede synspunkter, og Rote Armee er vi da så heldigvis fri for. Jeg skelner jo ikke mellem den ene eller den anden form for terror, jeg er bare nødt til at forholde mig til det faktum, at den grad af terror, vi har i dag, i hvert fald er rimelig religiøst betinget. Det tror jeg godt vi kan slå fast.

Jeg tror også, at jeg kan slå fast, at det ikke er noget med, at vi bare vil give los, heller ikke i det offentlige rum. Jeg sagde også i min ordførertale, at Dansk Folkeparti vil være med til overvågning i et nødvendigt omfang. Og den her debat og senere i foråret justitsministerens redegørelse skal være med til at belyse, hvad det nødvendige omfang er.

Formanden:

Tak til hr. Kim Christiansen. Så går vi videre i ordførerrækken. Det er hr. Tom Behnke, der er næste ordfører.

Tom Behnke (KF):

Jeg spidsede lidt ører, da debatten her startede, fordi formanden sagde, at det næste punkt på dagsordenen var en forespørgsel om overvågning af fru Line Barfod. Så tænkte jeg, at så snæver havde man nok ikke tænkt sig, at debatten i dag skulle være – men lad nu det ligge.

Jeg tror bestemt, at det er relevant, at vi har den her debat, og derfor vil jeg også gerne sige tak til Enhedslisten for at rejse debatten.

Man kan vel sige, at vi har taget en stor del af debatten, da vi tidligere diskuterede terrorovervågning i den sammenhæng, men derfor skal vi selvfølgelig også have debatten her i dag. Også tak til justitsministeren for besvarelsen, for hendes redegørelse her i dag.

Vi er i øvrigt i Det Konservative Folkeparti tilfredse med regeringens planer om, at der kommer en redegørelse i starten af 2006, der oplyser om de gældende regler. Jeg tror, at det vil være rigtig godt for den videre debat, og den videre debat kommer jo.

Alt andet lige er der jo mange elementer, der har det her i sig, og derfor kommer vi til at diskutere det her flere gange. I den forbindelse er det godt, at regeringen kommer med en redegørelse, så vi ligesom har, om jeg så må sige, et fælles afsæt til, hvad man kan i dag, hvad man ikke kan i dag, hvad der virker i dag, og hvad der ikke virker i dag. Det er ret relevant for den videre diskussion.

Vi har i Det Konservative Folkeparti den opfattelse, at vi ikke skal have mere overvågning end højst nødvendigt. Det er hele tiden vigtigt at have en balance mellem på den ene side sikkerhed og på den anden side retssikkerhed. Vi skal nøje huske, hver gang nogen ønsker overvågning, hver gang vi har debatten, eller som der bliver sagt i forslaget til vedtagelse, at det er vigtigt, at der i forbindelse med nye konkrete initiativer på området sker en nøje afvejning af hensynet til borgernes sikkerhed og tryghed over for hensynet til privatlivets fred og almindelige retssikkerhedshensyn, herunder proportionaliteten mellem mål og middel.

Det er Det Konservative Folkeparti helt hundrede procent enig i. Vi har også den opfattelse, at man ikke skal tøve med at lave overvågning, hvis det er sådan, at det er nødvendigt, og hvis det er brugbart, og hvis det har en effekt med hensyn til at begrænse kriminalitet. Vi har det fint og godt med, specielt med hensyn til personalet, men også til rejsende, der benytter S-tog, busser, taxa osv., at der i den forbindelse er mulighed for, at man kan have overvågning.

Vi ved, at det giver stor tryghed for bl.a. taxa-chauffører, at de har den mulighed for lige at nå at tage, så vidt jeg har forstået, et billede i løbet af ganske få sekunder, når passageren stiger ind. Man filmer ikke selve turen, eller hvad man sidder og taler om, men det er bare lige sådan en registrering, sådan at hvis der sker noget, har man altså mulighed for lige at se, hvem der kørte med på den tur på det pågældende tidspunkt.

Det giver en stor tryghed, og det tror jeg er af meget stor betydning for befolkningen og specielt for de mennesker, som arbejder i de brancher eller på de tider af døgnet, hvor der kan være en særlig risiko.

Hvis man skal tage et konkret eksempel, så er det jo ikke mange år siden, at det nede på Odense Banegård rent faktisk var sådan, at hvis man kom ind med toget lidt sent om aftenen, så ville folk hellere kravle hen over jernbanesporene for at komme ud til parkeringspladsen end gå gennem banegårdshallen. For det var så utrygt, og der var så meget kriminalitet – jeg er lige ved at sige, at det var så farligt – at folk i stedet valgte at gå over sporene med den risiko, der ligger i det.

Kl. 11.20

Da lavede man overvågning. Man satte overvågningskameraer op. Resultatet blev, at folk turde komme der. Når folk tør komme der, så kommer der mange mennesker, og alene det, at der kommer mange mennesker, er i sig selv også med til at begrænse kriminaliteten, overfald osv.

Så det *har* en betydning, men vi skal selvfølgelig se på, om det har en betydning, og vi skal også være opmærksomme på, at vi ikke bare sætter kameraer op for kameraernes skyld, kun når det har en betydning. Der skal være nogle klare spilleregler, når vi taler om overvågning. Der skal være meget klare spilleregler for: Hvad er det, vi bruger det til? Hvordan bruger vi det? Er det noget, der kan blive opbevaret? Hvad er sletningsreglerne osv.?

Det er utrolig vigtigt. Og derfor er jeg glad for, at vi i starten af 2006 får en redegørelse fra justitsministeren, sådan at vi helt præcis kan se, hvordan det nu lige er, at alle de forskellige regler er.

I dag er det jo f.eks. sådan, at bankerne har overvågning inde i banklokalerne, som jo også bliver brugt. Hvis det er sådan, at der er røveri, kan politiet efterfølgende få udleveret et videobånd, hvorpå man kan se, hvem det var, der gjorde det. Man kan f.eks. også bruge det til at efterlyse personer, man kan måske også direkte se, hvem det er, der har gjort det.

Jeg kunne godt tænke mig, at man fik mulighed for, at bankerne f.eks. kobledede deres overvågning op via internettet, selvfølgelig i et lukket system, men således, at den dag, der sker et røveri, og man trykker på overfaldsknappen i banken, så tænder der en skærm nede hos politiet, således at politiet på vej ud til banken simpelt hen kan se: Hvor mange røvere er der? Er de bevæbnede? Hvad er de bevæbnede med? Hvilken vej stikker de af? Hvad er signalementet? På den måde kunne vi jo gribe ind langt tidligere.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan forstå, at hr. Tom Behnke ikke ønsker mere overvågning end nødvendigt, og så må vi jo altid diskutere, hvad er nødvendigt. Men jeg vil gerne høre, om hr. Tom Behnke ikke har andre ideer til, hvordan man kunne skabe mere tryghed for borgerne uden overvågning, om man f.eks. på Odense Banegård kunne gøre andet end bare at sætte overvågningskameraer op.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Det kan man helt givet, der er mange tiltag, man kan gøre. Det, jeg kunne konstatere med hensyn til Odense Banegård, var, at det var overvågningen af Odense Banegård, der for alvor skabte en ændring i folks adfærd, så folk turde komme der. Uden overvågning turde folk *ikke* komme der.

Det er også vigtigt for at understrege, at f.eks. hele den politireform, vi er i gang med at diskutere i øjeblikket, altså det, at politiet hurtigere og bedre kan betjene befolkningen, også vil få en betydning for tryghed og sikkerhed.

Så der er andre ting, man kan tage fat i, men jeg tror bare, at man skal se det i en sammenhæng og forstå, at overvågning og andre tiltag ikke er hinandens modsætninger, men godt kan være noget, man kan gøre samtidig, og at det kan understøtte forskellige andre initiativer.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, at det her med andre initiativer er helt rigtigt. Jeg tror også, at Odense Politi gjorde en ekstra indsats på Odense Banegård ud over, at der blev sat overvågningskameraer op, og at den måske havde lige så stor effekt.

Men hvis nu folk så konstatere, at de her overvågningskameraer ikke rigtig forebygger, at der sker noget, hvis der sker noget alligevel, og det måske så endda bliver alvorligere, fordi man har kameraer, så smadrer man først dem, og så går man videre, kunne det så ikke være, at folk blev endnu mere utrygge, end de ville have været, hvis man brugte nogle andre redskaber, at man måske kunne få en større tryghed blandt borgerne, hvis man satsede på nogle andre metoder, f.eks. satsede på, at der var liv i det offentlige rum, at der var nogen på stationerne, at vores boligområder var indrettet, så der var lyst og venligt, og at der var mennesker? At man satte ind mod kriminalitet og hærverk, så man ikke

blev bange og ikke havde den utryghed ved at gå i et hærgnet område?

Tror hr. Tom Behnke ikke, at det på lang sigt ville have en bedre effekt end bare at sætte overvågningskameraer op?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Det er helt sikkert, at vi ikke bare skal sætte et kamera op og så lægge os til at sove igen. Det ville være helt forkert. Vi skal selvfølgelig holde øje med det, men som jeg også sagde under terroredebatten, vi havde for nylig: Det, jeg tror er meget vigtigt, når vi taler om kameraovervågning, er at se på kvaliteten af det, vi optager, at det rent faktisk kan bruges til noget, for ellers er det jo ligeegyldigt, om man gør det, og det mener jeg stadig væk.

Med hensyn til andre tiltag er det jo rigtigt: Man kan ved indretning af det offentlige rum, ved indretning af boligkvarterer, ved indretning af indkøbscentre, ved forskellige aktiviteter i det rum på forskellige tider af døgnet også skabe en tryghed og en sikkerhed. Det er fuldstændig korrekt, og det regner jeg jo med at man sidder og gør ude i de lokale byråd, at man der sidder sammen med boligforeninger osv. og aftaler sig frem til, hvordan man gør det her bedre.

Kl. 11.25

Det ved jeg jo at man gør. Det gør man f.eks. i Vollsmose, i Gellerupplanen osv. Der sidder man jo netop og diskuterer, hvordan man kan gøre det bedre bl.a. ved bygningsindretning, grønne arealer og nogle aktiviteter, således at der er mennesker på de tider, hvor der ellers kan være utrygt at være der.

Så alle de ting skal man gøre, ja. Det regner jeg med at man gør lokalt, for man kan meget bedre finde ud af lokalt, om der skal plantes et bøgetræ, eller om der ikke skal plantes et bøgetræ, end at jeg kan stå her på Folketingets talerstol og vurdere det for hele landet.

Formanden:

Tak til hr. Tom Behnke. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som ordfører.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg vil gerne lægge ud med at takke Enhedslisten og fru Line Barfod for at have taget initiativet til den her forespørgselsdebat. Det er altid vigtigt at få debatteret overvågningsens omfang og baggrunden herfor, og det er vigtigt, at vi får de principielle debatter her i Folketingssalen. Og

især i disse terrortider og terrorpakketider må jeg sige, at jeg synes, at det er en rigtig god idé.

Det Radikale Venstre ønsker under ingen omstændigheder politistatslignende forhold. Privatlivets fred er et centralt princip for os, som det er for de fleste andre. Det fremgik også af debatten vedrørende terror for nogle uger siden her i Folketingssalen.

Vi var ved den debat og er stadig bekymrede for, at hvis man blot gennemfører alle de anbefalinger, der ligger i den embedsmandsrapport, der blev diskuteret ved den lejlighed, så gives der bare los for øget overvågning.

Overvågning er for mange mennesker noget med kameraer, der filmer hver en bevægelse, kameraer, vi ser på offentlige steder, tankstationer osv. Og det er en del af overvågning, ingen tvivl om det. Men der er også den mere skjulte form for overvågning. Personnumrene er blevet brugt som eksempel tidligere, for det er den registrering, der sker, og som giver mulighed for en mere skjult form for overvågning.

Det er en bekymring for os, at den mere skjulte form for overvågning kan komme snigende, uden at den i virkeligheden vil få den samme opmærksomhed fra borgernes side, og at den vil blive debatteret på samme måde, fordi det netop bare er noget, der ubemærket kommer snigende, i stedet for de steder, hvor der er kameraer på stationer osv., hvor vi alle sammen kan se det, og det derfor vil ægge til offentlig debat. Jeg synes især, at der skal være stærk fokus på det element.

Som sagt har hele diskussionen om det, regeringen omtaler som eventuelle nye terrorpakker, aktualiseret overvågningsdiskussionen. Og lad mig understrege, at Det Radikale Venstre nemt kunne have stået bag en vedtagelse med en skarpere markering af modstanden mod øget overvågning. For vi er mildt sagt meget skeptiske over for brugen af øget overvågning, og vi er langt fra overbeviste om, at der er brug for nye overvågningstiltag.

Derfor er det vigtigt at se på, hvilke overvågningsmuligheder der allerede eksisterer i dag. Det er vigtigt for os at være fremadrettede, og det er vigtigt for os at være dybtgående i en undersøgelse. Derfor står vi som medforslagsstiller til et forslag til vedtagelse sammen med Venstre, Konservativt, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne.

Vi får et løfte fra regeringspartierne om proportionalitet mellem mål og middel, hvis der skal indføres nye former for overvågning. Det

vil vi holde dem og ministeren meget stærkt fast på. Og fremadrettet får vi i begyndelsen af det nye år en redegørelse vedrørende gældende regler om overvågning. Jeg vil gerne have justitsministeren til at klargøre og bekræfte her oppe fra Folketingets talerstol, at det gælder samtlige former for overvågning, der er mulig, punkt for punkt, at det er det, den redegørelse vil indeholde.

Afslutningsvis vil jeg gerne have lov til at minde Folketinget om, hvad Tingets formand sagde ved Venstres landsmøde for nylig:

Risikerer vi, at sikkerhedsforanstaltninger indskrænker vores egen højt besungne frihed, sker det, har terroristerne vundet det første slag.

Sådan sagde Tingets formand. Det er vise ord, og dem bør vi have i baghovedet, inden nye initiativer indføres – og vi skal have dem i baghovedet i hele diskussionen.

Formanden:

Tak til hr. Simon Emil Ammitzbøll, og så er det fru Anne Baastrup som ordfører.

Kl. 11.30

Anne Baastrup (SF):

Overvågnings- og sikkerhedsbranchen er blandt de hurtigst voksende. Men forud for behovet for mere overvågning og ønsket om sikkerhed går usikkerheden. I takt med både velstandsstigninger og ensomhed er frygten vokset. Fra den ene side pustes der politisk til frygten i en populistisk kamp om vælgerne gennem tilbud om at genskabe trygheden, og fra den anden side kapitaliseres frygten gennem skabelsen af en teknologisk tilstedeværelse i de rum, der gør os utrygge. Vi er ikke alene, for kameralinsen er der også og bebor dermed frygtens rum sammen os og sladrer villigt, hvis uheldet er ude.

Men det stopper ikke der. For ved siden af alarmen i sommerhuset, overvågningskameraet på parkeringspladsen eller togstationen er feltet for mulig, potentiel og reel overvågning dramatisk forøget.

Det historiske gadespejl og sladderens på krogen om hinandens gøren og laden er suppleret af elektroniske spor, der konstant efterlades til arbejdsgivere, offentlige myndigheder og store virksomheder som f.eks. banker og teleselskaber. Ikke som genstand for nyfikenhed mellem naboer, men som dataindsamling for forbrugsmønstre, reklamefremstød og for indehaverne af de teknologiske knudepunkters adgang til kontrol gennem overvågning. Der er altså på den

ene side kommerialisering og penge og på den anden side magt og kontrol i skidtet.

Vores e-mail- og mobiltelefonforbrug, der i vores dagligdag er så såre uskyldigt, er de facto koblet på interesser, der ikke nødvendigvis er vores, og som i vidt omfang er uden for demokratisk kontrol. Taler du i mobiltelefon, registreres det, hvor du taler fra, via registrering af sendemast. Betaler du med dankort, kan det ses, hvor du har handlet. Oftest bliver du videoovervåget, mens du køber ind. Når du låner en bog på biblioteket, registreres det. Arbejder du i en forretning, er du ofte overvåget, både når du står bag disken og går i baglokalet. Kører du i S-tog i Københavnsområdet, er du overvåget. Sejler du i din fiskerbåd bestemte steder, er du overvåget. Kører du for hurtigt, er der fotofælder. Din computer afslører, hvornår du er logget på arbejdspladsens server.

Sagen er den, at uanset hvor vi bevæger os rundt i vores dagligdag, så er vi på den ene eller anden måde i fare for overvågning. Der er mulighed for fuldstændig kontrol af den enkelte danskers tilværelse.

Isoleret set er der som regel mange gode argumenter for det enkelte konkrete overvågningskridt. Som en, der skal betale en telefonregning, vil jeg jo meget gerne kunne få verificeret, om jeg rent faktisk har talt i telefonen. TDC har jo også en interesse i at kunne dokumentere det over for mig. På tilsvarende vis er det også klart, at jeg meget gerne vil se, hvem det er, der har hævet pengene på min konto. Min bank har også interesse i at kunne dokumentere, at det rent faktisk er mig selv.

Men problemet er, at ingen har det totale overblik. Ingen har overblik over brugen af overvågning. Derfor er det efter vores opfattelse helt afgørende vigtigt, at der kommer en kortlægning af de eksisterende muligheder for overvågning på alle områder af danskernes liv, samt at denne kortlægning jævnlige følges op, således at de forskellige ministre over for Folketinget er ansvarlige for konkret at argumentere for den nye type af overvågning, de inden for deres ressortområde har fundet så nødvendig, samtidig med at de også ved denne redegørelse forpligtes til at overveje, om ikke der er områder, der i dag overvåges, hvor man måske kunne beslutte sig til at droppe den overvågning.

Det er baggrunden for, at vi sammen med Enhedslisten har fremsat det meget generelle, principielle forslag til vedtagelse.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Tak til ordføreren. Så er det ministeren.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke for en god debat, selv om jeg også må sige, at det, som min indledende tale bl.a. handlede om, var, at når man tager sådan en principiel debat, der meget handler om at sikre den rette balance mellem hensynet til samfundets og borgernes tryghed og sikkerhed og hensynet til privatlivets fred, så er det jo noget, som vi på trods af forskellig partipolitisk baggrund er meget enige om er vigtigt at holde sig for øje. Derfor har debatten jo heller ikke været præget af den store uenighed på det mere abstrakte og det mere generelle plan.

Kl. 11.35

Men der har dog været rejst nogle spørgsmål under debatten, som jeg gerne vil have mulighed for at kommentere. Det første spørgsmål rejste ordføreren for forslagsstillerne, fru Line Barfod, i sin besvarelse, og det var et spørgsmål om, hvorvidt jeg overhovedet havde besvaret forespørgslen tilfredsstillende. Nu er der altid mange vurderinger af de besvarelser, som ministre giver, men pointen i min besvarelse var sådan set, at jeg mener, at de regler og den lovgivning, der er på overvågningsområdet i dag, er, som de skal være. Det var sådan set derfor, jeg ikke kom med bud på, hvordan man kunne mindske overvågningen forskellige steder.

Jeg synes, udgangspunktet er, at vi, som jeg også sagde meget klart, har været meget restriktive i de lovgivningsinitiativer, vi har taget på overvågningsområdet. Sidst vi ændrede reglerne, var i forbindelse med, at pengeinstitutterne ønskede at få øget mulighed for overvågning. Der valgte Folketinget jo enstemmigt at beslutte at give tilladelse ved kontantautomater og ved pengetransporter. Man sagde i første omgang nej til at overvåge indgangspartierne. Så det var sidste gang, der blev taget stilling til det.

Jeg er så klar over, at fru Line Barfod måske havde ønsket, at man skulle gå ind i mere principielle drøftelser om, hvad der er af alternativer til overvågning, af andre kriminalpræventive tiltag. Men det ville jo gøre debatten meget lang, og jeg tror også, det ville føre for vidt, hvis vi sådan skulle begynde at komme ind på alle mulige andre redskaber, man kan bruge i kriminalitetsbekæmpende øjemed, for der er jo masser af redskaber, man der kan holde sig for øje. Men overvågning kan altså også bruges i visse tilfæl-

de, og det kan også bruges kriminalpræventivt, som bl.a. hr. Tom Behnke var inde på med erfaringerne fra Odense Banegårdsplads.

Så jeg tror, at det, når det kommer til stykket, nok handler meget om, at vi i sidste ende måske ser lidt forskelligt på spørgsmålet, når det kommer ned på det mere konkrete plan.

Fru Line Barfod kom også ind på spørgsmålet vedrørende logning af data og var, som jeg hørte det, temmelig kritisk over for, at de ændringer, som vi gennemførte af retsplejeloven i 2002, ikke endnu var gennemført i dansk ret. Der ved fru Line Barfod jo ganske udmærket, for vi har diskuteret det her spørgsmål temmelig mange gange, at grunden til det var, at efter at ændringen var vedtaget i Folketinget, brugte ministeriet og andre embedsmænd meget lang tid på at drøfte med branchen, hvordan den konkrete udmøntning måtte være.

Jeg synes sådan set, det var fornuftigt at tage grundige drøftelser af den konkrete udmøntning, så den også var noget, der harmonerede med virkeligheden uden for Christiansborg. Så skete der jo det, at man i EU besluttede sig for at lave fælles regelsæt, og der synes jeg altså, det fornuftige var at sige, at vi så afventede, at der kom fælles EU-regler, så jeg ikke inden for måske et halvt eller et helt år skulle komme med nye bekendtgørelser. Det ville jeg ikke synes ville være en særlig smuk måde at administrere på, hvis jeg havde gjort det på den måde. Nu blev vi i fredags enige i EU-kredsen, og det betyder altså også, at vi er gået i gang med at udfærdige den bekendtgørelse. Så det synes jeg bare skulle med.

Jeg vil også sige til fru Line Barfod, at spørgsmålet vedrørende sms er besvaret, og jeg besvarer det meget gerne igen. Der er teknisk mulighed for at sikre, at det alene er oplysningen om, hvilke to telefonnumre der har sms'et med hinanden, og overhovedet ikke sms-teksterne, der kommer med i beskeden. Det er bare et klart svar til fru Line Barfod, så vi ikke skal diskutere det hver gang. Jeg beklager, hvis ikke jeg har været klar nok, men det er der mulighed for.

Hr. Kim Christiansen rejste et ret spændende tema, som man i USA er meget optaget af for øjeblikket, og det er spørgsmålet om en automatisk overvågningsfunktion, som indeholder systemer, der kan aflæse biometriske data, således at man kan genkende konkrete personer. Det er i sin meget tidlige fase, men jeg vil gerne tilkendegive over for hr. Kim Christiansen, at jeg er indstillet på at igangsætte en undersøgelse, så

man kan se på, hvilke muligheder der er for at bruge den slags funktioner, og hvor langt de er.

Jeg er bekendt med, at man i Island i lufthavnene har sådan et ansigtsgenkendelsessystem, som har været ret effektivt deroppe. Jeg kan forstå, at det er lykkedes for islændingene at fange en mand, der stod bag kvindehandel, som har været efterlyst mange steder, og det lykkedes altså for islændingene at få fat på den pågældende, fordi de, når folk gik igennem paskontrollen, havde sådan et genkendelsessystem. Derfor synes jeg også, det vil være relevant at tage med i videre overvejelser og i hvert fald undersøge, hvilke tekniske muligheder der er. Så er der jo noget at tage stilling til.

KI. 11.40

Jeg vil også gerne over for hr. Simon Emil Ammitzbøll fra Det Radikale Venstre bekræfte, at den redegørelse, som jeg vil afgive til Folketinget i det nye år, naturligvis vil indeholde en gennemgang af den overvågningslovgivning, der er på både det private og offentlige område, så begge områder er dækket, således at Folketinget har et så godt som muligt ikke måske bare beslutningsgrundlag, men også debatoplæg til brug for de videre drøftelser, der skal være, forud for at forslaget til antiterrorlovpakken bliver fremsat.

Men jeg vil gerne takke endnu en gang for en god debat og så sige, at det her jo heldigvis er et tema, vi vender tilbage til – det er jeg sikker på. Når redegørelsen foreligger, og om ikke andet når forslaget til antiterrorlovpakken bliver fremsat, er jeg ikke i tvivl om, at det her aktuelle tema, som Enhedslisten har rejst, igen vil være på dagsordenen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til justitsministeren. Så er der foreløbigt to korte bemærkninger, først fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er sikker på, at vi nok skal få diskuteret det her mange gange i konkret sammenhæng.

Det, jeg ønskede med denne debat, og som der også har været tiltag til under debatten, men som jeg desværre ikke rigtig synes ministeren har været inde på, var at få den mere generelle debat, men det kan da godt være, at ministeren synes, det er meget abstrakt.

Jeg har altså den opfattelse, at ministeren ikke kun er minister for tv-overvågning og logning af internetaktivitet, men også er minister for at sik-

re privatlivets fred hos borgerne, for at sikre retssikkerheden.

Derfor er det, at jeg ønsker den mere brede debat, når vi har så meget overvågning, som mange steder er konkret begrundet. Flere ordførere har jo været inde på, at der er gode begrundelser for, at vores telefonsamtaler bliver registreret, så vi kan se det på regningen; der er gode grunde til, at vi har dankortregistreringer; der er gode grunde til, at vi har elektronisk registrering i sundhedsvæsenet osv. Men med hele mængden af dette tilsammen bliver der meget lidt tilbage af privatlivet, og det er det, jeg gerne vil have ministeren til at forholde sig til: Hvornår er der for lidt tilbage?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til fru Line Barfod, at jeg ikke tror, der er nogen her i Folketinget, der ligesom kan tage patent på at sige, at det er os, der beskytter privatlivets fred, for det mener jeg jo sådan set at alle partier har gjort i den her debat, og det mener jeg at regeringen gør. Det er jo bl.a. derfor, at lovgivningen er så restriktiv, som den er, på området vedrørende overvågning af offentligt rum.

Det, jeg synes er lidt vigtigt, vil jeg sige til fru Line Barfod, er jo, at vi ikke, om jeg så må sige, misbruger privatlivets fred som en løftestang til at sige, at der så er alt muligt andet, man ikke ønsker sig. Jeg synes f.eks. ikke, det er et indgreb i privatlivets fred, at butikcentre har en mulighed for at overvåge arealerne af hensyn til det kriminalpræventive. Folk ved, hvis de går en tur i et butiksvender, at der er kamera sat op – det kan de se ved skiltning – og det synes jeg altså ikke er et problem i forhold til privatlivets fred.

Der, hvor jeg synes, overvejselsen skal være der, og der, hvor regeringen så siger, at sagkyn-dige må se på det, er i det store offentlige rum, hvor man er ubeskyttet mod offentlige myndigheds overvågning. Der synes jeg, at man skal tænke sig grundigt om.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ønsker bestemt ikke, at nogen skal tage patent på privatlivets fred, men jeg ønsker, at nogen skal tage sig af det.

Jeg ønsker, og jeg troede sådan set, at det var sådan, at det er Justitsministeriet, der havde det som ansvarsområde, ligesom det i forbindelse med kommunalreformen var Justitsministeriet, der skulle ind over og se på, om retssikkerheden

og privatlivets fred var truet i forbindelse med, at man lavede den store sammenkøring af offentlige registre.

Jeg mener, at det er et indgreb i privatlivets fred, når der er kameraer – og så kan man diskutere, om man synes, det er fornuftigt eller ej, og om det tjener et godt formål – ligesom det i et eller andet omfang er et indgreb, at der er kameraovervågning her hele tiden. Men det afvejer vi, og jeg mener, det er fornuftigt, og den afvejning laver vi jo hele tiden konkret. Det, jeg siger, er: Vi bliver nødt til at have debatten, ikke kun hver gang vi konkret indfører mere overvågning og griber ind i privatlivets fred, vi bliver nødt til også at have en samlet debat om, en samlet afvejning af, hvornår det bliver for meget.

Jeg synes snart, at det er ved at være for meget, at man ikke har særlig meget privatliv tilbage, og så er det, at jeg ønsker en diskussion om, hvorvidt vi nogle steder måske kunne indskrænke overvågningen lidt, lave nogle andre former for registrering med nogle andre nøgler eller tage andre tiltag end bare overvågning?

Kl. 11.45

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil til fru Line Barfod sige, at der da naturligvis er meget af lovgivningen, der hører under mit lovgivningsområde, men det er jo ikke noget, der vedrører retspolitikken eller Justitsministeriet alene. På næsten alle ministerieområder og lovgivningsområder vil der være tiltag, hvortil nogle vil sige: Det her er da et indgreb i min private sfære, at lovgiverne nu går ind og bestemmer dette eller hint, hvad angår den måde, jeg agerer på.

Et område, som har været debatteret meget – det hører så også under mit område, men har ikke været til debat i dag – er spørgsmålet om at sætte fartmålere op og overvåge, om folk kører for stærkt på vejene. Det har vi også haft en debat om her, og der har regeringen anlagt en mere restriktiv praksis end den, tidligere regeringer havde. Tidligere regeringer havde ikke noget problem med, at der var kameraer alle vegne, der optog biler. Det var ikke noget indgreb i privatlivets fred. Og der har vi sagt, at vi synes, at kameraerne skal målrettes mod de steder, hvor der er et behov.

Så jeg vil sige til fru Line Barfod, at jeg synes, at man må tage stilling fra sag til sag. Jeg synes, det er fint at have generelle pointer, men hvis fru Line Barfod føler, at privatlivets fred ikke bliver

taget højtideligt nok, så tror jeg, det er bedre at komme med konkrete forslag til, hvordan man så skal indskrænke mulighederne og ...

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev den sidste bemærkning til fru Line Barfod, for taletiden er overskredet. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

(Kort bemærkning).

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg vil blot endnu en gang udtrykke min glæde over, at vi har kunnet finde sammen om en vedtagelse, der indeholder, at der nu kommer en redegørelse om, hvilken overvågning der finder sted i det danske samfund allerede i dag, og hvilke muligheder der i hvert fald er for det.

I forbindelse med terrordebatten under forhandlingen af forespørgsel nr. F 7 sagde justitsministeren, at de partier, der stemte for vedtagelsen der, fik en særlig status i det forberedende arbejde og de forberedende drøftelser. Derfor skal jeg høre, om justitsministeren ikke ville finde det rimeligt, at denne kreds af partier med særlig status i det forberedende arbejde ville kunne udvides med de partier, der stod bag det forslag til vedtagelse, som V, K, O, S og Det Radikale Venstre har stillet i dag?

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll: Jo, det synes jeg ville være meget naturligt, ikke mindst fordi vedtagelsen handler om, at redegørelsen vil indgå som en del af forberedelsen af den antiterrorlovpakke, som kommer næsten umiddelbart efter, at redegørelsen foreligger. De to ting kan man godt se i en sammenhæng. Derfor er jeg naturligvis også indstillet på, at de partier, der står bag vedtagelsen, bliver omfattet af den mulighed for at få en orientering forud for fremsættelse af lovpakken.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg blev faktisk lidt bekymret, da jeg hørte den meningsudveksling mellem fru Line Barfod og ministeren, for det virker, som om ministeren ikke tænker på andet end bekæmpelse af kriminalitet, når talen falder på overvågning. I min tale forsøgte jeg at skitsere den mangefacetterede overvågning, vi som individer er udsat for fra private og fra det offentlige, og sammenkøringen af det.

Så kan det godt være, justitsministeren ikke mener, hun er ansvarlig for det, men det er alligevel justitsministeren, der er ansvarlig for lov om beskyttelse af persondata. Så derfor var det naturligt for mig, at det var et led i forespørgslen i dag at spørge: Hvordan ser ministeren på den konkrete overvågning, der foregår, med baggrund i borgeres egne data? Jeg synes altså, at det er gruopvækkende, at man efterfølgende kan kontrollere, hvilke bøger jeg har lånt på biblioteket.

Havde vi vidst alt det her, da vi indførte cpr-nummeret tilbage i 1960'erne, så tror jeg aldrig nogen sinde, vi havde fået det nummer på den måde.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til fru Anne Baastrup, at jeg synes, fru Anne Baastrup holdt en meget god tale på de punkter der, for det var jo en rigtig måde også at konkretisere, hvordan overvågning som et mere generelt begreb bliver brugt i vores hverdag i dag.

Pointen var for mig er, og det er jeg da glad for at få mulighed for at præcisere, at i Folketinget, når det ellers er Folketinget, der beslutter det, tænker vi os godt om hver eneste gang, før vi indfører en ny mulighed. Man skal jo altid, om man så må sige, opstille den omvendte situation: Ønsker fru Anne Baastrup, at nogle af de muligheder, der er i dag – de gode, reelle intentioner, der er bag, at der er ting, der bliver registreret – skal ophæves?

Der er mit svar til fru Line Barfod bare, at de ting, som i dag kan gøres, og som er inden for lovgivningens rammer, synes jeg, der er god begrundelse for, og dem ønsker jeg ikke at ændre på. Så mit udgangspunkt er egentlig, at selv om der er meget overvågning, så mener jeg, at det af den ene eller den anden eller den tredje årsag er både relevant og fornuftigt, men derfor skal man da fortsætte den principielle debat.

Kl. 11.50

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Men det er jo lige præcis derfor, at vi har lavet et forslag til vedtagelse, der omfatter al overvågning, hvor også erhvervsministeren og indenrigsministeren skal levere materiale til justitsministeren til den her generelle redegørelse. Den redegørelse skal så gentages hvert tredje år, således at man hver gang som minister over for det

samlede Folketing og over for justitsministeren som ansvarlig for loven om persondatabeskyttelse skal forklare:

Hvorfor er det absolut nødvendigt, at vi anvender vores cpr-numre i den her sammenhæng? Hvorfor er det nødvendigt med den der type af samkøring af registre osv.?

Hvis vi ikke får det der samlede overblik, så har vi jo ikke viden om den der totalovervågning af det enkelte individ i det danske samfund, og det er det, der er bekymrende.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Der må jeg så sige, at der deler jeg simpelt hen ikke det, der er fru Anne Baastrups konklusion på debatten, for det, jeg synes er vigtigt, er, at man har gennemarbejdet og gennemtænkt lovgivningsinitiativerne, inden de kommer.

Det, at det har konsekvenser af lovgive, det, at man øger mulighederne for noget, synes jeg ikke i sig selv skal betyde, at man så skal til at følge det i den enkeltes hverdag. Jeg må blankt erkende, at jeg simpelt hen har svært ved at forstå, hvis man sådan skal gå over til den mere pragmatiske indgangsvinkel til Enhedslisten og SF's forslag, hvordan man havde forestillet sig, at en sådan redegørelse overhovedet skulle komme til verden. Skulle man bede samtlige butikker og samtlige private om at indberette til alle ministerier, hvad de gør? Hvordan havde man forestillet sig at få dette forkromede overblik?

Jeg synes, at tilgangen må være en anden, og det er, at hvis der bliver rejst problemer, så må vi tage fat på dem et for et.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg synes også, at det er ganske udmærket, at vi samles her om den her vedtagelse, for som også den forespørgselsdebat, vi havde om terror, virkelig viste, så er det vigtigt, at vi tænker os om. Det er principielle emner, vi har i spil, og dermed vil et godt udgangspunkt også være, at der er relativt bred enighed i Folketinget om de eventuelle nye tiltag, der skal tages.

I den her redegørelse, som jeg også synes, det er glimrende kommer, inden vi sådan for alvor går i gang med de enkelte lovforslags behandling, står der – og det går jeg ud fra vi er enige om – at det drejer sig om overvågning på relevante områder. Når vi ser den her terrorrapport, så er det sådan punkt for punkt, for så vidt an-

går det, der er relevant, når vi taler om overvågning i mere bred forstand – altså ikke bare kameraovervågning, men registre, overvågning osv. punkt for punkt i rapporten.

Dernæst rejste fru Birthe Rønn Hornbech også et spørgsmål om den gældende rets anvendelse i dag. Det ville også være relevant at få med, for hvis vi får punkt for punkt-eksempler og så den generelle rets anvendelse i form af eksempler med i den her kommende redegørelse, så tror jeg virkelig, vi har et godt udgangspunkt for den videre diskussion.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg kan bekræfte over for hr. Morten Bødskov, at det er præcis det, som redegørelsen indeholder, og det er jo så også for, at Folketinget har et ordentligt beslutningsgrundlag. Før man træffer beslutning om, hvorvidt man ønsker ny lovgivning og man ønsker at ændre reglerne i det, der efter debatten i dag nok må betragtes som mere vidtgående, så har man et ordentligt grundlag at træffe beslutning ud fra, hvad angår de problemstillinger, som Folketinget skal tage stilling til.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til justitsministeren, og så er det ordføreren for forespørgerne, fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten. Det viste sig undervejs, at der er sådan nogenlunde bred enighed om, at ingen ønsker overvågningssamfundet.

Der er så til gengæld ret stor uenighed om: Hvad er så overvågningssamfundet? Hvad er det, vi lægger i det? Hvornår synes vi, at overvågningen er gået for vidt, og at vi har fået for lidt frihed?

Især er jeg altså bekymret over ministerens reaktion her til sidst. Jeg synes, ministeren gør lidt grin med os, når hun spørger, om det, vi ønsker, er, at hun skal indsamle oplysninger om hvert eneste kamera ude i hver eneste forretning i landet. Det er der ingen, der har efterlyst.

Når ministeren så umiddelbart bagefter bekræfter over for hr. Morten Bødskov, at ministeren vil gå i gang med en redegørelse for, hvad gældende lovgivning er, og hvordan den bliver anvendt i praksis, så har jeg lidt svært ved at se, hvorfor man ikke skulle kunne gøre det ud over

på Justitsministeriets område. Problemet er jo, at hver minister indfører disse tiltag på sit område, og hver især er de gode og fornuftige på grund af mange af dem.

Kl. 11.55

Det kan være fint, hvis miljøministeren eller trafikministeren, eller hvem det nu bliver, indfører roadpricing på et tidspunkt, ligesom mange bakker op om, at der indføres de her trafikkontrolkameraer, som ministeren selv talte om. Det kan være fornuftig nok, at kulturministeren indfører regler omkring registrering af, hvilke bøger man låner på biblioteket. Det kan være fornuftigt nok, at der er registrering af, hvordan vi bruger vores dankort, at der er registrering af, hvilke telefonsamtaler vi fører osv.

Hvert enkelt af de områder sætter man sig jo og kigger på, men ud fra en nyttevirkning i den konkrete sag, nøjagtig som når Folketinget om kort tid skal behandle et forslag fra skatteministerens om, at der fremover skal ske indberetning hver eneste måned for hver eneste lønmodtager i dette land, ikke bare af, hvad vedkommende har fået i løn, men også af, hvor mange arbejdstimer vedkommende har haft.

Det kan umiddelbart virke meget fornuftigt, og når man så skal have dagpenge, er det nemt at se, hvor mange timer man har arbejdet den foregående måned, i stedet for, at man skal til at indhente oplysningerne. Men det er altså en meget voldsom registrering, der så ligger hos de offentlige myndigheder af, hvor meget vi hver især har arbejdet i den sidste måned.

Det er den samlede mængde af registrering af os, som bliver ved med at vokse, fordi det med den nye teknologi er så nemt. Ligesom det med tv-overvågningskameraer bliver nemmere og nemmere med den nye teknologi, så gør den nye teknologi på registreringsområdet også, at det bliver nemmere og nemmere at samle oplysninger om os.

Jeg synes, det er bekymrende, hvis man i Justitsministeriet og hos regeringen overhovedet ikke har nogen overvejelser om den samlede mængde af overvågning, og om, at den samlede mængde af overvågning gør, at privatlivets rum, friheden, hele tiden bliver mindre og mindre – ikke fordi nogen vil det onde, men netop fordi så mange forskellige vil noget godt. Men når man så på alle de her forskellige områder gør noget godt, så kan det godt tilsammen ende med at have et resultat, som ingen har ønsket.

Derfor er det her da helt klart en debat, som vi vil holde fast i og rejse igen og igen, for vi er bange for, at man ellers risikerer, at det går galt. Det kunne jo også være, at vi så kom til at fokusere på nogle andre muligheder, vi kunne bruge i stedet for overvågning, også når det gælder registrering.

Det kunne være, man i stedet for på cpr-nummeret kunne registrere oplysningerne på nogle andre former for nøgler, så man ikke nemt kunne samle så mange oplysninger om den enkelte borger. Det kunne også være, at der var nogle steder, hvor vi kunne se, at her var det måske ikke nødvendigt med så detaljerede registre. Og det kunne være, at vi også nogle steder kunne se på, om den megen overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed måske heller ikke var så nødvendig, og at der måske var nogle helt andre tiltag, der ville have meget større virkning.

Det er der så heldigvis også kommet nogle forslag til under debatten. Hr. Morten Bødskov var inde på at sikre velfærden, når vi indretter vores boligområder osv., og andre også. Det tror jeg er vigtigt at se på.

Vi var i Paris i mandags for at tale med nogle af de unge, fordi vi gerne ville høre om, hvad baggrunden var for de optøjer, der har været dernede. Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi får en diskussion i Danmark af, hvad vi gør for at forhindre, at vi om få år står i den samme situation. Der tror jeg altså ikke, at øget overvågning og kameraer osv. er vejen frem. Der tror jeg, det er et spørgsmål om at kigge på, hvordan vi sikrer, at velfærdssamfundet også omfatter de mennesker, der i dag er udstødte, og hvordan vi sikrer, at alle mennesker i samfundet føler sig som en del af samfundet i stedet for at være udstødte.

En af de ting, de var så vrede over, var faktisk, at de bliver kontrolleret i det omfang, de bliver. Mange af dem oplever at blive stoppet af politiet flere gange om dagen og kontrolleret for, om de nu har deres papirer på sig. Så langt er der endnu ingen, der har foreslået at gå i Danmark, og jeg håber heller ikke, det kommer dertil. Men vi indfører mere og mere kontrol, og jeg tror, vi i stedet skal se på, hvordan vi får flere mennesker til at føle sig som en del af samfundet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Afstemning om de to fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 13. december 2005.

Den næste sag på dagsordenen var:
13) Første behandling af lovforslag nr. L 65: Forslag til lov om juridisk rådgivning.
Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 16/11 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Pind (V):

Lovforslaget har sin baggrund i en af regeringen nedsat arbejdsgruppe, som havde til opgave at finde forenkling i konkurrencebegrænsende love og regler, i denne forbindelse med henblik på at fremme den frie konkurrence søger lovforslaget således at liberalisere reglerne for juridisk rådgivning i Danmark.

Kl. 12.00

Det skal i fremtiden være nemmere for enhver, der måtte ønske det, at drive juridisk rådgivning. Det sker ved at fjerne vinkelskriverlovens forbud mod, at man kan reklamere for sig selv og de juridiske ydelser, man måtte ønske at udbyde. Der udarbejdes samtidig et juridisk-etisk regelsæt for, hvilken adfærd der er acceptabel og uacceptabel, og Forbrugerombudsmanden får mulighed for at føre tilsyn med dette område.

Et af de spørgsmål, der vil blive rejst i forbindelse med udvalgsbehandlingen, er selve det konkrete krav om, at der mellem den enkelte rådgiver og den enkelte klient eller kunde skal laves en aftale. En række organisationer har henvendt sig, og det bliver vigtigt at få undersøgt, i hvilket omfang eksisterende praksis inden for organisationer og foreninger vil blive urimeligt ramt af dette krav. Det må vi se nærmere på. Det skal bemærkes, at finansielle virksomheder og fagforeninger ikke er underlagt disse krav. Forbrugerrådet har samtidig henvendt sig med en bekymring om det manglende krav om forsikringer for sådanne rådgivere, og også de forhold må vi naturligvis se nærmere på.

Den lov, der ophæves, er en lov, der gennem mange år har dannet rammen for det juridiske arbejde i Danmark. Det er for Venstre indlysende, at et sådant skridt kræver et grundigt og fyldestgørende udvalgsarbejde, hvor alle sider af sagen bliver belyst, og på den baggrund ser vi frem til udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Et af de store diskussionsemner i forbindelse med, at man nu vil ophæve vinkelskriverloven og give alle mulighed for at yde juridisk rådgivning, har jo været, om der skal være en ansvarsforsikring, fordi forbrugere ofte vil være på herrens mark med hensyn til, hvem de henvender sig til. Justitsministeriets svar i det høringsnotat, vi har fået, er, at det formentlig vil være svært at tegne en forsikring, hvis man ikke har en juridisk uddannelse, og derfor vil man ikke stille krav om en ansvarsforsikring.

Det vil altså sige, at Venstre, som jeg kan forstå støtter lovforslaget, synes, det er helt fint, at vi får en række mennesker, der skal give juridisk rådgivning, men altså betragtes som så usikre kort, at de ikke engang vil kunne tegne en forsikring. Er det særlig godt, når det gælder om at beskytte borgerne i dette land mod plattenslagere på områder, som kan være af vital betydning for borgerne?

(Kort bemærkning).

Søren Pind (V):

Jeg tror, fru Line Barfod skal være opmærksom på, at der allerede i dag er mulighed for at yde juridisk rådgivning. Det, der ikke er mulighed for, er at reklamere for, at man vil give juridisk rådgivning, men jeg vil godt give tilsagn om, at vi kigger på spørgsmålet under udvalgsbehandlingen.

Jeg er i sagens natur som ordfører for et af regeringspartierne enig i de synspunkter, der er fremført fra Justitsministeriet. Men på den anden side har vi fået en henvendelse fra Forbrugerrådet, som vi skal tage alvorligt, og som vi skal undersøge, og det er det, jeg har givet tilsagn om på mit partis vegne her i dag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er fint nok med tilsagnet om, at vi skal kigge på det, og så håber jeg, det kan føre til, at vi også får nogle ændringer ud af det og ikke bare nøjes med at kigge. Men jeg vil gerne høre, om ordfø-